

TANÉVKEZDŐ KIADVÁNY 2009/2010. tanév

Tartalomjegyzék

I.	A 2009/2010. tanév legfontosabb időpontjai	3
II.	Fontos jogszabályváltozások.....	5
	A közoktatásról szóló törvény módosításai.....	5
	A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet módosítása – egységes óvoda-bölcsőde	7
	A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet módosítása.....	8
	A költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény.....	11
III.	A közoktatási adatszolgáltatással kapcsolatos tudnivalók	17
	OM azonosító	17
	Tanulói és alkalmazotti azonosító	19
	Pedagógus-igazolvány.....	19
IV.	Fontosabb tudnivalók a pedagógusok foglalkoztatásában	20
V.	A normatív költségvetési hozzájárulások igénylésének változásai 2009. szeptember 1-jétől	24
VI.	A közoktatás-fejlesztés tartalmi szabályozásának újdonságai	27
	Tartalmi, tantervi fejlesztések és a szabályozás változásai	27
	Nem szakrendszerű oktatás 2008/2009. tanévi bevezetése az 5. évfolyamokon	28
	Tehetséggondozás és tehetségprogramok	29
	Kompetencia alapú oktatási programok.....	32
	A fogyatékosokról szóló ismeretek.....	33
	Alapfokú művészetoktatás	34
	A kétszintű érettségi.....	35
	Az iskolai erőszak kapcsán az OKM által eddig kezdeményezett, illetve megtett intézkedések	36
	Célzott programok, ösztöndíjak	39
VII.	Az iskolai tankönyvellátás és tankönyvtámogatás a 2009/2010-es tanévben.....	42
VIII.	Kedvezményes gyermekétkeztetés, egyéb szociális juttatások.....	44
	Óvodáztatási támogatás.....	44
	Iskolakezdesi támogatás.....	45
	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.....	46
	Kedvezményes gyermekétkeztetés.....	47

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.....	48
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	48
IX. A tanköteles korú nem magyar állampolgárok magyar nyelvre történő oktatásának állami támogatása.....	49
1. számú melléklet	51
2. számú melléklet	55

I. A 2009/2010. tanév legfontosabb időpontjai

A szorgalmi idő

- első tanítási napja: **2009. szeptember 1. (kedd),**
- utolsó tanítási napja: **2010. június 15. (kedd).**
- Az iskola utolsó, befejező évfolyamán az utolsó tanítási nap
  - középiskolákban és a szakiskolákban: **2010. április 30.,**
  - az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium fenntartásában lévő szakközépiskolákban: **2010. május 28.,**
  - a Honvédelmi Minisztérium fenntartásában lévő szakképző iskolákban: **2010. június 4.,**
  - szakiskolákban, szakközépiskolákban másfél, két és fél éves képzésben tanulók részére: **2010. január 15.**

A **tanítási napok száma** száznyolcvanhárom nap. A nappali oktatás munkarendje szerint működő középiskolában és szakiskolában a tanítási napok száma száznyolcvankét nap. A szorgalmi idő **első féléve 2010. január 15-ig** tart. Az iskolák 2010. január 22-ig értesítik a tanulókat, illetőleg a kiskorú tanulók szüleit az első félévben elért tanulmányi eredményekről.

Tanítási szünetek

- **ősz szünet:** 2009. október 26-30.

A szünet előtti utolsó tanítási nap október 22. (csütörtök), a szünet utáni első tanítási nap november 2. (hétfő).

- **téli szünet:** 2009. december 23.- 31.

A szünet előtti utolsó tanítási nap 2009. december 22. (kedd), a szünet utáni első tanítási nap 2010. január 4. (hétfő).

- **tavaszi szünet:** 2010. április 2-6.

A szünet előtti utolsó tanítási nap április 1. (csütörtök), a szünet utáni első tanítási nap április 7. (szerda).

A szorgalmi idő alatt a nevelőtestület a tanév helyi rendjében meghatározott pedagógiai célra az általános iskolában **öt**, a nappali oktatás munkarendje szerint működő középiskolában és szakiskolában **hat munkanapot tanítás nélküli munkanapként** használhat fel, amelyből egy tanítás nélküli munkanap programjáról a nevelőtestület véleményének kikérésével az iskolai diákönkormányzat jogosult dönteni.

Országos mérés, értékelés

- Az Oktatási Hivatal **2010. május 26-án** szervezi meg szakértők bevonásával az anyanyelvi és a matematikai alapkészségek fejlődésének vizsgálatát a negyedik, a hatodik, a nyolcadik és a tizedik évfolyamon valamennyi tanulóra kiterjedően.
- Szintén **2010. május 26-án** kerül sor a kisebbségi nyelvismeret alapozó mérésére a kétnyelvű és anyanyelvű nemzetiségi iskolák negyedik évfolyamán.

A mérés napja tanítási napnak minősül, melyet az érintett tanulók a mérésben való részvétellel teljesítenek. További kötelező tanórai foglalkozás számukra nem szervezhető. A

méréshez szükséges adatokat az érintett nevelési-oktatási intézmények az Oktatási Hivatal részére 2009. november 27-ig küldik meg, a Hivatal által meghatározott módon.

- A tanuló eltérő ütemű fejlődéséből, fejlesztési szükségleteiből fakadó egyéni hátrányoknak a csökkentése, továbbá az alapkészségek sikeres megalapozása és kibontakoztatása érdekében az általános iskoláknak **2009. október 15-ig** kell felmérniük azon első évfolyamos tanulóik körét, akiknél az óvodai jelzések, illetve a tanév kezdete óta szerzett tapasztalatok alapján az alapkészségek fejlesztését hangsúlyosabban kell a későbbiekben támogatni, és ezért az osztálytanító indokoltnak látja az azt elősegítő pedagógiai tevékenység megalapozásához a Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer alkalmazását.
Az igazgatóknak **2009. október 31-ig** – a Hivatal által közzétett formanyomtatvány alkalmazásával – kell jelenteniük a Hivatal regionális igazgatóságainak az érintett tanulók létszámát. A vizsgálatokat az iskoláknak a kiválasztott tanulókkal 2009. december 11-ig kell elvégezniük.

Hatósági és szakmai ellenőrzések

- **2009. november 2. és 2010. április 30. között** az Oktatási Hivatal **hatósági ellenőrzés** keretében vizsgálja a középfokú felvételi eljárás szabályainak betartását a középfokú nevelési-oktatási intézményekben.
- **2009. október 1. és 2009. november 30. között szakmai ellenőrzés** keretében szakértők bevonásával végzi el az Oktatási Hivatal a tanórán kívüli foglalkozásként szervezett iskolai sportkörök, sportfoglalkozások vizsgálatát az általános iskolákban és a középfokú nevelési-oktatási intézményekben.

Érettségi vizsgák:

A 2009/2010. tanév rendjéről szóló 24/2009. (V. 25.) OKM rendelet 1. sz. mellékletének 1-2. pontjai szabályozzák a tantárgyankénti írásbeli és szóbeli vizsganapokat. Fentiek alapján az október-novemberi vizsgaidőszak kezdete **október 16.** (első vizsganap), a vége pedig **november 27.** (utolsó vizsganap).

A május-júniusi vizsgaidőszak kezdete **május 3.** (első vizsganap), a vége **június 25.** (középszintű szóbelik utolsó vizsganapja).

Érettségi vizsgaidőszakok, vizsganapok, országos mérések, hatósági és szakmai ellenőrzések időpontjai: ld. 1. sz. melléklet

II. Fontos jogszabályváltozások

A közoktatásról szóló törvény módosításai

A) A 2009. évi XLIX. törvény módosította a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényt és szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvényt.

A törvénymódosítás túlnyomórészt a **szakképzés megkezdését** érinti. A jövőben lehetővé válik, hogy a szakiskolában a tanulók az általános iskola elvégzése után bekapcsolódjanak a szakképzésbe, a szakmai vizsgára történő felkészítésbe. A törvénymódosítás kimondja, hogy a szakiskola kilencedik-tizedik évfolyamán a kötelező órák legfeljebb ötven százalékában pályaorientáció, gyakorlati oktatás, szakmai alapozó elméleti és gyakorlati oktatás folyik, valamint az Országos képzési jegyzék szerint elméleti és szakmacsoportos alapozó oktatás folyhat. A már meglévő felkészítéseket is tovább lehet folytatni, illetve be lehet fejezni. További fontos pontosítás, hogy a törvény kimondja: ha a szakiskolai nevelés és oktatás középiskolai nevelést és oktatást ellátó többcélú intézményben folyik, a szakiskola tanulója a szakmai vizsga letételét követően az átvételre és a felvételre vonatkozó rendelkezések szerint – tanulmányainak beszámításával – folytathatja tanulmányait az érettségi vizsgára történő felkészülés céljából [közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatásról szóló törvény) 27. § (6) bekezdés].

A törvénymódosítás előírja a szakképző iskolák számára, hogy az iskola pedagógiai programjában, helyi tantervében meg kell határozniuk a szakközépiskola és szakiskola esetén a szakmai programot, továbbá a közoktatásról szóló törvény 27. §-ának (4) bekezdése, illetve a 29. §-ának (1) bekezdése alapján a pályaorientáció, a gyakorlati oktatás, a szakmai alapozó elméleti és gyakorlati szakmacsoportos oktatás keretében elsajátítandó ismereteknek a szakképzési évfolyamokon folyó tanulmányokba történő beszámítását (a közoktatásról szóló törvény 48. §-ának (1) bekezdés kiegészítése: c) és d) pontokkal).

Ugyanezen törvénymódosítás részeként jelent meg az az új szabály is, amely nyomatékossítja a **gazdasági vezetők feletti munkáltatói jogok** gyakorlásával kapcsolatos, már korábban is meglévő 54. § (1) bekezdésben lévő szabályt, mely szerint a közoktatási intézmény vezetője gyakorolja a munkáltatói jogokat az intézmény összes alkalmazottja felett. A közoktatásról szóló törvény 106. §-ának új (2) bekezdése szerint: "A fenntartói irányítás nem sértheti a közoktatási intézmény vezetőjének munkáltatói jogait, döntési jogosítványait, beleértve a gazdasági vezető feletti munkáltatói jogokat."

E törvénnyel **módosult a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény** (a továbbiakban: szakképzésről szóló törvény) is. A jövőben az OKJ-ben a szakképesítés megszerzéséhez szükséges képzés képzés-szervezési formától függő maximális időtartamát [(a szakképzési évfolyamok számát, az óraszámot), (szakképzésről szóló törvény 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja)], valamint szakiskolai képzés 9. évfolyamán megkezdett szakképző évfolyamon a szakmai gyakorlati képzést a szakképző iskolában kell megszervezni [szakképzésről szóló törvény 18. §-a (3), új bekezdése].

A törvény szerint a jövőben tanulószereződést az a tanuló köthet, aki betöltötte a tizenötödik életévét és - a közoktatásról szóló törvény 27. § (8) bekezdése szerinti felzárkóztató oktatás kivételével - a 9. évfolyamot eredményesen teljesítette (szakképzésről szóló törvény 32. § (1) bekezdésének a) pontja). A tizenhat éven aluli

tanuló tanuló szerződésének érvényességéhez, a szerződés megkötéséhez szükséges a tanuló törvényes képviselőjének a hozzájárulása is.

Hatályba lépett 2009. július 7-én, megjelent a Magyar Közlöny 2009. évi 84. számában.

B) A 2009. évi LVI. törvény módosította a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényt és szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvényt.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) módosításáról szóló 2008. évi CXI. törvény hatálybalépésével és a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv átültetésével összefüggő törvénymódosításokról szóló 2009. évi LVI. törvény 71-73. §-ai a szakképzésről szóló törvényt, 76. §-a a közoktatásról szóló törvényt módosította.

A Ket. módosítás célja az volt, hogy az általános eljárási szabályok módosítása révén a hatósági eljárások egyszerűbbé, gyorsabbá és hatékonyabbá váljanak. E cél érdekében a Ket. módosítása jelentősen csökkenti az eljárási határidőket, csökkenti az ügyfelek terheit és kötelezettségeit, a jelenleginél szélesebb körben teszi lehetővé az egyablakos ügyintézés, és szélesíti az elektronikus kapcsolattartás eseteit. A Ket. módosítása csak akkor tud érvényesülni, az általános szabályok módosítása pedig akkor tudja a hozzá fűzött reményeket beváltani, ha a Ket. módosítását - a hatálybalépésével egyidejűleg - követi az ágazati joganyag teljes felülvizsgálata és harmonizációja.

a) A közoktatásról szóló törvényben a Ket. módosításból következő egyes változások:

A módosítás 76. § (1) bekezdése a nem helyi önkormányzatok által fenntartott közoktatási intézményekre vonatkozó külön szabályokat egészíti ki az ügyintézési határidő megjelölésével, mely szerint a működés megkezdéséhez szükséges engedély kiadására vonatkozó eljárásban, továbbá az oktatási program (pedagógiai rendszerek) akkreditálásával, a tankönyvek jóváhagyásával, a kerettanterv jóváhagyásával összefüggő eljárásokban, a pedagógus-továbbképzési programokkal összefüggő eljárásokban, valamint a törvényességi és hatósági ellenőrzések során az ügyintézési határidő **két hónap**.

A közoktatásról szóló törvény 80. §-a a nem helyi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmény fenntartói tevékenységének törvényességi ellenőrzésével kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazza. A törvény módosítása egyértelművé teszi azt, hogy a jegyző, főjegyző törvényességi ellenőrzési eljárására a Ket. hatósági ellenőrzésre vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni.

b) A törvényekben az EK Irányelvből következő egyes módosítások:

Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 12-én elfogadta a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelvet (a továbbiakban: Irányelv), melynek rendelkezéseit a tagállamoknak 2009. december 28-ig kell átültetniük nemzeti jogukba.

A nemzeti közigazgatási eljárásjog általános és különös szabályainak felülvizsgálata szorosan összefügg az Irányelv átültetéséből fakadó közösségi jogi kötelezettségeinkkel. Számos tevékenység, szakma, foglalkozás, szolgáltatásnyújtás ellátásának és gyakorolhatóságának előfeltétele az állam jóváhagyása engedély formájában. Az Irányelv célkitűzése, hogy felszámolja a szolgáltatók belső piaci tevékenységét nehezítő és drágító adminisztrációs terheket, és a tagállami korlátozó rendelkezések lebontásával megvalósuljon a szolgáltatások szabadon működő tényleges belső piaca. A tagállamoknak a szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges adminisztratív terheket a lehető legkisebb szintre kell csökkenteniük, valamint meg kell szüntetniük a más tagállamokból letelepedő vállalkozásokat

hátrányosan megkülönböztető feltételeket, és egyben biztosítani kell, hogy a szolgáltatók tevékenységét ne akadályozzák hosszadalmas, átláthatatlan és költséges hatósági engedélyezési eljárások. A tagállami engedélyezési rendszerek csak kivételes esetekben tarthatók fenn, ha azokat közérdeken alapuló kényszerítő indok támasztja alá, és a kitűzött cél kevésbé korlátozó intézkedés útján nem valósítható meg. Az engedélyezési rendszerek átalakításával egyes tevékenységek vagy bejelentés alapján végezhetőek, vagy előfordul, hogy az engedélyezési eljárás felszámolására kerül sor, azonban ez nem szünteti meg az állami beavatkozás lehetőségét és kötelezettségét, hanem átalakítja annak módját.

A közoktatásról szóló törvényben a közoktatási szakértők a továbbiakban bejelentés alapján folytathatják tevékenységüket. Jelenleg a vizsgaelnöki szabályozással együtt szerepelnek a közoktatási szakértőre vonatkozó szabályok, ezért ezek különválasztása volt szükséges, mivel a vizsgaelnök nem tartozik az irányelv hatálya alá.

Tekintettel arra, hogy szabályozott szakmáról van szó, a határon átnyúló szolgáltatásnyújtás a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény és végrehajtási rendeleteinek rendelkezései szerint fog megvalósulni.

A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvényben hatályukat veszítik a szakképzési szakértőre vonatkozó rendelkezések.

Hatályba lépett 2009. július 1-én, megjelent a Magyar Közlöny 2009. évi 88. számában.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet módosítása – egységes óvoda-bölcsőde

A közoktatásról szóló törvény 33. § rendelkezései értelmében eddig az óvoda és bölcsőde egy intézményben történő működtetésére csak szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységek létrehozásával kerülhetett sor. A közoktatásról szóló törvény 33. § (14) bekezdése 2009. nevelési évtől kezdve lehetőséget nyújt **az egységes óvoda-bölcsőde** létrehozására.

A 4/2009. (II. 18.) OKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994 (VI. 8.) MKM rendeletet (a továbbiakban: Rendelet) egy új, 39/M. §-sal egészítette ki, amelyben meghatározásra kerültek az egységes óvoda-bölcsőde létrehozásához szükséges feltételek. Ezen új intézményi forma segíti a helyi önkormányzatok kötelező feladatellátásának rugalmas szervezését.

A Rendelet kimondja, hogy az egységes óvoda-bölcsőde többcélú intézmény alapítására, a fenntartói jog gyakorlására, működésének megkezdésére, működésére, a működéshez szükséges személyi, tárgyi, munkavédelmi közegészségügyi feltételekre, a nevelési feladatok megszervezésére, a nevelésbe történő bekapcsolódásra a Rendelet 39/M. §-ában foglalt kivételekkel az óvodákra, az óvodai nevelési jogviszonyra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

A Rendelet szerint az egységes óvoda-bölcsőde olyan települési önkormányzat illetékességi területén létesíthető, ahol a bölcsődei nevelés ellátása nem kötelező, tehát a lakosságszám tízezer főnél alacsonyabb, és elégséges gyermeklétszám hiányában önálló bölcsődei gyermekcsoport nem alakítható ki, továbbá az óvodai nevelés igénybe vételére jogosult gyermekekből sem alakítható ki olyan óvodai csoport, amelynek létszáma eléri a húsz főt.

A Rendelet rögzíti, hogy az egységes óvoda-bölcsőde vagy önálló intézményként vagy többcélú intézmény keretei között szervezeti és szakmai tekintetben önálló

intézményegységként működhet. Előírja azt is, hogy az egységes óvoda-bölcsőde intézményegység olyan óvoda részeként szervezhető meg, amelyben az óvodai csoport, illetve csoportok gyermeklétszáma eléri a húsz főt. Minden esetben követelmény azonban az előző bekezdésben meghatározott feltételek teljesülése.

Az egységes óvoda-bölcsődében **csak egy gyermekcsoport alakítható ki**, amelyben a gyermekek száma nem haladhatja meg a **húsz főt**, ebből a **három év alatti** gyermekek száma nem lehet több **öt főnél**.

Az egységes óvoda-bölcsőde kialakítására mindezek alapján az alábbiak szerint kerülhet sor:

1. Egycsoportos óvoda átalakul egységes óvoda-bölcsődévé, mivel az óvodás korú gyermekek létszáma a közoktatásról szóló törvény 3. számú melléklet II. rész 3. pontja szerint meghatározott csoportszámítások alapján nem haladja meg a tizenöt főt és a második életévét betöltött gyermekek száma az öt főt.

2. A jelenleg egycsoportos óvodában, amelyben a csoport létszáma meghaladja a húsz főt, e csoport mellett kerül kialakításra egy szervezeti és szakmai tekintetben önálló egységes óvoda-bölcsődei csoport, illetve intézményegység, amelyben teljesülnek az előző pontban meghatározott létszámfeltételek.

3. A többcsoportos óvodában kerül kialakításra az egységes óvoda-bölcsőde mint önálló intézményegység, amelyben teljesülnek az 1. pontban meghatározott létszámfeltételek. Ez esetben is figyelembe kell vennie azonban a fenntartónak azt is, hogy a kizárólag óvodai gyermekek nevelését biztosító csoportok létszámának el kell érnie a húsz főt.

4. Az egységes óvoda-bölcsőde megszervezhető többcélú intézmény önálló intézményegységként, amennyiben a fenti feltételek teljesülnek.

5. Lehetőség van arra is, hogy egy több településen, több feladatellátási helyen működő óvodai feladatot is ellátó többcélú intézmény kistérségi tagóvodájában kerüljön kialakításra az egységes óvoda-bölcsődei csoport. Ilyenkor azt szükséges vizsgálni, hogy az adott település köteles-e önálló bölcsőde fenntartására, illetve biztosítja-e önálló bölcsődei intézménnyel a második életévüket betöltött gyermekek tekintetében a gyermekek napközbeni ellátását. Fontos arra is tekintettel lenni, hogy ebben az esetben a tagóvodában szintén meg kell felelni az említett létszámfeltételeknek.

A fenntartónak ki kell kérnie az egységes óvoda-bölcsőde működésének megkezdése előtt a regionális módszertani bölcsőde véleményét. A Rendelet rögzíti az egységes óvoda-bölcsőde személyi és tárgyi feltételeire vonatkozó előírásokat is.

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium honlapján (www.szmm.gov.hu) megjelent egy szakmai ajánlás a többcélú, egységes óvoda-bölcsőde intézmények bevezetéséhez és működtetéséhez.

A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet módosítása

A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendeletet módosította a 93/2009. (IV. 24.) Korm. rendelet.

A Korm. rendelet módosítása a pedagógus-továbbképzési rendszer alapjait nem változtatta meg. A módosításra a rendszer egyes elemeinek finomítása, a pedagógusok mesterségbeli tudásának, kompetenciáinak bővítése, a pedagógus-továbbképzési rendszer ellenőrzésének további erősítése érdekében volt szükség.

Szükségessé tették továbbá a módosítást az Európai Unió jelenlegi és jövőbeni humánerőforrás-fejlesztést célzó programjai. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv fejlesztési forrásai, átgondolt tervezéssel – a pedagógus-továbbképzési rendszert erősítve – felgyorsíthatják a pedagógus szakma megújulását, a kultúraváltás folyamatát, az egész életen át történő tanulás lehetőségének megteremtését.

A módosítás értelmében a továbbképzési program elkészítése a nevelési program, a pedagógiai program, az intézményi minőségirányítási program (IMIP) és - amennyiben a fenntartó működteti - a munkaerő-gazdálkodási rendszer részeként elkészített munkaerő-gazdálkodási tervben foglaltak figyelembevételével kell, hogy történjen. Ez az új szabály az intézményi dokumentumok összehangolását célozza. [L.: Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés.]

A továbbképzési program elkészítésével kapcsolatos másik új szabály – a visszacsatolás erősítése érdekében –, hogy **az új továbbképzési program elkészítése előtt értékelni kell az előző továbbképzési időszakot**, a továbbképzési program időarányos végrehajtását. Az értékelést meg kell küldeni a fenntartónak is. [L.: Korm. rendelet 1. § (10) bekezdés.] Ezekre a rendelkezésekre a következő, 2013. szeptember 1-jétől induló ötéves továbbképzési program előkészítésekor **kell figyelemmel lenni** az intézményekben, de nem kizárt a jelenleg „futó” program ezt megelőző átgondolása, felülvizsgálata sem, az új rendelkezésekre tekintettel.

A módosítás egyik fontos eleme **a szakmai megújító képzés szabályozása** és ehhez kapcsolódóan a juttatások feltételhez kötése. Ha a pedagógus a nevelő-oktató munkáját több mint hét éve ugyanazzal a végzettséggel és szakképzettséggel látja el, a kormányrendelet szerinti juttatásokra akkor tarthat igényt, ha szakmai megújító képzésben vesz részt. Ugyanez a feltétel vonatkozik arra az esetre is, ha a szakmai megújító képzésben való részvétel óta legalább tíz év eltelt, valamint ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha a munkáltató – a pedagógus teljesítményértékelése alapján – szükségesnek tartja a pedagógus szakmai megújító képzésben való részvételét. [L.: Korm. rendelet 4. § (3) bekezdés.] Azt, hogy mely továbbképzések minősülnek a jogszabály erejénél fogva szakmai továbbképzésnek, illetve, hogy melyek azok, amelyek szakmai továbbképzések lehetnek, továbbá ezeken kívül mit fogadhat még el a munkáltató, a Korm. rendelet 5. §-ának (8) bekezdése állapítja meg.

A módosítás - figyelembe véve a változásokat és a gyakorlati tapasztalatokat - kiszélesíti a pedagógus-továbbképzés teljesítésének módját és lehetőségét:

- a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvényben meghatározott részismereti képzésben való részvétellel,
- az információ-technológiai eszközök nyújtotta előnyök teljes körű kihasználása érdekében, az informatikai írástudást szolgáló Európai Számítógép-használói Jogosítvány: ECDL vagy ECDL Select elvégzését igazoló okirat megszerzésével,
- az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Programban részt vevő intézményekben szervezett továbbképzések során szerzett tapasztalatok átadásával, amennyiben az Új Magyarország Fejlesztési Terv programjában részt vevő közoktatási intézmény és a tapasztalatokat átvevő közoktatási intézmény pedagógusai közösen szervezik meg a továbbképzést, és azon az innovatív közoktatási intézmény pedagógusainak legalább hetven százaléka részt vesz,

- az önképzésben, kutatásban, gyakornoki felkészítésben való részvétellel,
- a harminc óránál rövidebb (legalább öt órás), nem akkreditált képzésen való részvétellel,
- a továbbképzésbe beszámítható képzéseken előadóként való részvétel beszámíthatóságával.

[L.: Korm. rendelet 5. § (2), (3), (7) bekezdés.]

Fontos hangsúlyozni, hogy csak korlátozott mértékben, legfeljebb és összesen 30 óra teljesíthető az alábbi módokon:

- **közoktatási kutatást** támogató ösztöndíjas programban való részvétellel,
- **gyakornoki felkészítésben** szakmai segítőként való részvétellel,
- nem szervezett, a szakmai felkészültség gyarapítását, képesség fejlesztését célzó tevékenységgel (**önképzés**), amely megvalósulhat mások tapasztalatainak megfigyelésével (óralátogatás) vagy munkaformák, eljárások, technikák, módszerek saját gyakorlatban való kipróbálásával és bemutatásával (bemutató óra),
- **harminc foglalkozási óránál rövidebb**, nem akkreditált képzésben való részvétellel, amennyiben a képzési idő legalább az öt órát eléri (akár hat 5 órás képzés keretében),
- a közoktatási intézmény felkérésére szervezett **szaktanácsadói tevékenység** keretében az érintett nevelőtestület, illetve pedagógusközösség számára nyújtott szaktanácsadáson történő részvétellel, feltéve, hogy az elemző értékelő tevékenység az érintett pedagógusok részvételével történik.

A módosítás kiterjed az intézményvezetők továbbképzésének szabályozására is, a pedagógus-továbbképzéshez kapcsolódó kedvezményeket és juttatásokat a vezetők akkor vehetik igénybe, ha olyan továbbképzésben vesznek részt, amely hozzájárul a vezetői ismeretek megszerzéséhez, a vezetői jártasságok elsajátításához. [L.: Korm. rendelet 4. § (3) bekezdés.]

Szükség volt az elmúlt évek tapasztalata alapján **néhány pontosításra**: az alapítási és indítási engedélyezési eljárással összefüggésben lehetőséget kell biztosítani a kérelmek elektronikus beadására, valamint a kormányrendelet mellékletében előírt egyes normatív tartalommal bíró eljárási szabályoknak a rendelet szövegébe történő átemelésére, valamint a felesleges – nem jogszabályban rendezendő – kitöltési útmutatók törlésére.

Szakítva a korábbi, nehézkes, közlönyben történő megjelentetési formával, a naprakész tájékoztatás érdekében a továbbképzések hivatalos jegyzékét az Oktatási Hivatal a saját és az Oktatási és Kulturális Minisztérium honlapján folyamatosan közzéteszi, így a továbbképzési jegyzékbe történő felvétel egyszeri, folyamatos és ingyenes.

Lehetőség lesz az alapítási és indítási engedély iránti kérelmet egy eljárásban is elbírálni.

A rendelet visszamenőleges hatállyal teszi lehetővé, hogy a Nemzeti Fejlesztési Terv I. részeként lezajlott pedagógus-továbbképzéseken részt vevő előadók számára ezt a tevékenységet pedagógus-továbbképzésként el lehessen ismerni. Ennek érdekében a Korm. rendelet 21. §-ának (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a hétévenkénti továbbképzés teljesítésébe egy óra előadást vagy egy óra konzultációt – a képzés szervezője által kiállított igazolás alapján – egy továbbképzési óraként be kell számítani azoknál az oktatóknál, akik a

93/2009. (IV. 24.) Korm. rendelet hatálybalépését megelőző két éven belül a következő továbbképzések bármelyikén előadóként részt vettek:

- a) Nemzeti Fejlesztési Terv I. Humánerőforrás Fejlesztés Operatív Program (a továbbiakban: HEFOP) 3.1.1. a Pedagógusok és oktatási szakértők felkészítése a kompetencia alapú képzés és oktatás feladataira,
- b) HEFOP 3.1.2. Térségi Iskola- és Óvodafejlesztő Központok megalapítása a kompetenciaalapú tanítási tanulási programok elterjesztése érdekében,
- c) HEFOP 3.1.3. Felkészítés a kompetencia-alapú oktatásra,
- d) HEFOP 2.1. a Hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása az oktatási rendszerben felkészítés.”

A Korm. rendelet 20. §-ának új (7) bekezdése a közoktatási intézmények vezetői esetében a **pedagógus-szakvizsgát felelteti meg** az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 88. §-ának (4) bekezdésében foglalt **a költségvetési szerv vezetéséhez szükséges pénzügyi-gazdasági végzettségnek vagy képesítésnek.**

Hatályba lépett 2009. július 31-én, megjelent a Magyar Közlöny 2009. évi 57. számában.

A költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény

Az Országgyűlés 2008. december 15-én fogadta el a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvényt (továbbiakban: Kszjtv.) A törvény megalkotásának célja: az államháztartási rendszer megújítása keretében a közpénzek felhasználásának, a közfeladatok ellátásának átláthatóbbá, hatékonyabbá tétele és a költségvetési gazdálkodás modernizálásának megalapozása.

Egyéb jogszabályok módosulása:

A Kszjtv. elfogadásával a gazdálkodási rész tekintetében egyidejűleg módosult az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban: Áht.).

2008-ban módosult az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998 (XII. 30.) Korm. rend. (a továbbiakban: Ámr.). [A módosító rendeletek: 279/2008. (XI. 28.) Korm. rendelet, illetve 327/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet]. Az új szakfeladatrendet a pénzügyminiszter 8008/2008. (HÉ 51.) PM tájékoztatója tartalmazza, amely a www.pm.gov.hu honlapról letölthető.

A Kszjtv. költségvetési irányítási jogra vonatkozó rendelkezései az ágazati szabályozással együtt értelmezendők. A költségvetési szerv-közoktatási intézmény irányításával kapcsolatos rendelkezések értelmezésekor figyelemmel kell lenni a közoktatásról szóló törvény rendelkezéseire is.

A Kszjtv. által újonnan bevezetett „irányítói jog” megegyezik a közoktatásról szóló törvény fenntartói irányítás fogalmával.

A Kszjtv. hatásköre

1. *A költségvetési szervek alapításával, átalakításával, megszüntetésével, státuszával kapcsolatos szabályozás.*
2. *A költségvetési szervek működése, gazdálkodása. A gazdálkodással kapcsolatos új szabályozás az Áht-t módosítja. Az Áht. VII. fejezete kicserélésre került („A*

költségvetési szervek működése és gazdálkodása”). A szabályozás kitér a költségvetési szervek gazdálkodási funkciók és felelősség szerinti besorolására, melynek szempontjait a PM Útmutatója tartalmazza.

- 3. Új szabályozás, előírások jöttek létre az egyes közfeladatok gazdálkodó szervezeti formában, tehát államháztartáson kívül történő ellátására. Ezek az előírások az Áht. módosítása útján kerültek bevezetésre.*

Az új szabályozás bevezetésével kapcsolatos határidők:

1. 2009. május 15-ig

a helyi önkormányzatoknak felül kellett vizsgálniuk szervezeti szempontból az irányításuk alá tartozó költségvetési szerv-közoktatási intézményeik vonatkozásában a közfeladat ellátásának módját. Ennek részletes előírásait a Kszjtv. 44. §-a tartalmazza.

2. 2009. június 1-ig

a közoktatási intézmény fenntartójának el kellett végeznie a költségvetési szerv-közoktatási intézmény besorolását.

3. 2009. szeptember 30-áig

kell elvégezni az új szabályozás következtében szükségessé váló módosításokat az alapító okiratra, valamint a szervezeti és működési szabályzatra nézve (A 327/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet 68. §-ának (10) bekezdése alapján.). A költségvetési szervekre vonatkozóan a szervezeti és működési szabályzat tartalmi elemeit az Ámr. 10. §-a tartalmazza.

Ha a költségvetési szerv-közoktatási intézmény alapító okiratában szerepelt a 2009. évi szakfeladatszám és megnevezés, azt a módosításokban egyelőre meg kell hagyni, egyúttal azonban meg kell jeleníteni a 2010-től alkalmazandó új szakfeladatrend szerinti szakfeladatokat is. Jogszabály rendelkezése szerint az alapító okiratban csak az alaptevékenységekhez kell a szakfeladatszámokat meghatározni. A szervezeti és működési szabályzatban a rendszeresen végzett feladatok vonatkozásában kell a négy tevékenységforma (alap-, kiegészítő-, kisegítő- és vállalkozási tevékenység) esetében a szakfeladatokat és megnevezéseiket meghatározni.

4. 2010. január 1-jétől érvényes az új szakfeladatrend. (számjel és megnevezés)

A régi szakfeladatrend szerinti besorolás 2009. december 31-éig érvényes. Az alapító okiratokban az év végével elavulttá váló szakfeladatokat a Kincstár a törzskönyvi nyilvántartásból hivatalból törli.

Az új szakfeladatrendet a pénzügyminiszter 8008/2008. (HÉ 51.) PM tájékoztatója tartalmazza. Az Ámr. 10. §-ának (6) bekezdése szerint a költségvetési szerv alaptevékenységét az államháztartási szakfeladatok rendje szerint szakfeladat számmal és megnevezéssel kell meghatározni.

Az alapító okirat tartalma

A Kszjtv. a költségvetési szerv-közoktatási intézmény alapító okiratának költségvetési szempontból releváns elemeit határozta meg, amely számos esetben megegyezik a közoktatásról szóló törvény 37. §-ának (5) bekezdésében leírtakkal.

A költségvetési szerv-közoktatási intézmény alapító okiratát a fenntartó köteles volt a Kszjtv. és az Ámr. rendelkezései alapján felülvizsgálni, és e jogszabályok alapján módosítani.

Az intézmény hivatalos neve és székhelye

A költségvetési szerv-közoktatási intézmény hivatalos nevét továbbra is a nevelési-oktatási intézmények névhasználatáról szóló 31/2005. (XII. 22.) OM rendeletben leírtak szerint kell meghatározni. A „székhely” definíciója továbbra is a közoktatásról szóló törvény 121. § (1) bekezdésének 35. pontjában található meg.

Az intézmény létrehozásáról rendelkező jogszabály

A Kszjtv. 4. § (1) bekezdés b) pontja szerint az alapító okiratnak tartalmaznia kell a költségvetési szerv-közoktatási intézmény létrehozásáról rendelkező jogszabályra vagy határozatra történő hivatkozást. (Például önkormányzati rendelet vagy egyéb határozat, jogszabály.) E szabály csak a 2008-tól létrejövő költségvetési szerv-közoktatási intézmények esetében kötelező szabály.

A közoktatási intézmény közfeladata, alaptevékenysége, működési köre

A Kszjtv. szerint az alapító okiratnak tartalmaznia kell a költségvetési szerv-közoktatási intézmény jogszabályban meghatározott közfeladatát, alaptevékenységét, működési körét.

A közfeladat a jogszabályban meghatározott állami feladatot jelenti. A költségvetési szerv-közoktatási intézmény által nyújtott szolgáltatás a közoktatás közfeladat körébe tartozik.

A költségvetési szerv-közoktatási intézmény a közoktatás közfeladat meghatározott részét látja el. A költségvetési szerv-közoktatási intézmények által nyújtható szolgáltatások fajtáit a közoktatásról szóló törvény sorolja föl.

Az egyes költségvetési szerv-közoktatási intézmények szakmai alapfeladatként a következő feladatokat láthatják el:

- óvodai nevelés, általános iskolai, gimnáziumi, szakközépiskolai, szakiskolai nevelés és oktatás; kollégiumi ellátás; a közoktatás keretében folytatott sportiskolai ellátás;
- az óvodai nevelést és az iskolai oktatást kiegészítő pedagógiai szakszolgálatok; gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás; tanulási képességek vizsgálata; nevelési tanácsadás; logopédiai ellátás; továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás;
- gyógypedagógiai, konduktív ellátás ill. ennek keretében végzett óvodai, általános iskolai, középiskolai, speciális szakiskolai, készségfejlesztő speciális szakiskolai, előkészítő szakiskolai, kollégiumi ellátás;
- alapfokú művészetoktatás ellátása.

A közoktatási intézmény működési köre

A működési kör a közoktatási intézmény felvételi körzetét jelenti, illetve azt a közigazgatási területet, amelyről a jelentkezőket a felvételi követelmények teljesítése esetén az iskola köteles felvenni.

A gazdálkodási funkciók alapján történő besorolás

A Kszjtv. szerint az alapító okiratnak tartalmaznia kell az intézmény gazdálkodási funkciók alapján történő besorolását is. A besorolás szempontjait a Kszjtv. 18. § (3) bekezdése tartalmazza. Ennek megfelelően a besorolás szempontjai a következők:

- az alaptevékenysége jellege,

- a közvetlen szellemi támogató és fizikai (technikai) segítő feladatellátási igény,
- a vezető felelőssége,
- a szervezet mérete (létszám, kiadás, vagyon),
- a szervezet méretgazdaságosságára és struktúrája,
- a szervezet teljesítménye,
- a szervezet forrásszerkezete.

A Kszjtv. szerint a költségvetési szerv lehet:

- önállóan működő és gazdálkodó vagy
- önállóan működő költségvetési szerv.

1., Az önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv

A Kszjtv. az önállóan működő költségvetési szervet a következőképpen határozza meg:

Kszjtv. 18. § (1) Az önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv saját költségvetéssel rendelkezik, önálló gazdálkodási jogköre és felelőssége van. Alaptevékenységét önállóan látja el azzal, hogy ezen belül kormányrendeletben foglaltak szerint gondoskodik fizikai (technikai) segítő feladatai ellátásáról, illetve rendelkezhet pénzügyi és számviteli szervezeti egységgel.

A törvény feltételesen jelöli meg, hogy az önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv rendelkezik-e pénzügyi és számviteli egységgel. Ez azt jelenti, hogy az intézmény számára nem kötelező ilyen részleg működtetése. Ebben az esetben a költségvetési szerv vezetője kijelölhet a pénzügyi-gazdasági feladat ellátásáért felelős alkalmazottat, vagy pedig a fenntartó kijelöl a feladat ellátására képes másik önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervet. Az önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv gazdálkodási feladataira vonatkozóan az Áht. a következőket írja elő:

„90. § (1) Az önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv az irányító szervvel előzetesen egyeztetett éves költségvetést készít. E feladat magában foglalja azon önállóan működő költségvetési szerv költségvetési kiadási keretének, létszámkeretének és egyes bevételeinek (a továbbiakban együtt: költségvetési keret) tervezését, amelyre az önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervet az irányító szerv kijelölte.

(2) Az önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv éves költségvetése tartalmazza:

- a) a pénzügyi-költségvetési feltételeket (a feladatellátáshoz szükséges valamennyi - szakmai, fenntartási, felhalmozási célú - jogcímen a kiemelt előirányzatokat),*
- b) a személyi és tárgyi feltételek meghatározását,*
- c) az ellátandó tevékenységek szakmai, minőségi és mennyiségi jellemzőit,*
- d) a megvalósítási tervet, illetve a teljesítménytervet,*
- e) az irányító szerv által hozzá sorolt önállóan működő költségvetési szerv költségvetési keretét.”*

2. Az önállóan működő költségvetési szerv

Az önállóan működő költségvetési szerv üzemeltetése, fenntartása nem önálló szervezet keretében történik, struktúráját kizárólag szakmai szervezeti egységek alkotják. A Kszjtv. szerint:

„18. § (2) Az önállóan működő költségvetési szerv elsősorban szakmai célú költségvetési keretekkel rendelkezik, amelyek felett kötelezettségvállalási, teljesítésigazolási joggal és felelősséggel bír. A szakmai alapfeladata ellátásához szükséges szakmai szervezeti egységgel (egységekkel) rendelkezik; ezenkívül egyes adminisztratív, szellemi támogató feladatokat is - e célt szolgáló külön szervezeti egység nélkül - elláthat.”

Az önállóan működő költségvetési szerv pénzügyi-gazdasági feladatait a fenntartó által kijelölt önállóan működő és gazdálkodó, megfelelő kapacitással rendelkező költségvetési szerv látja el.

Áht 90. § (3) Az önállóan működő költségvetési szerv éves költségvetési kerete a szakmai feladatellátással kapcsolatos pénzügyi-költségvetési feltételeket (kiemelt előirányzatokként csoportosított jogcímekek szerint), valamint a személyi és tárgyi feltételek meghatározását, az ellátandó tevékenységek szakmai, minőségi és mennyiségi jellemzőit, a megvalósítási tervet, illetve a teljesítménytervet, az irányító szerv által hozzá sorolt önállóan működő költségvetési szerv költségvetési keretét.

A költségvetési intézmények átszervezésével kapcsolatos korlátozások

A közoktatásról szóló törvény a költségvetési szerv-közoktatási intézmények átszervezésével kapcsolatosan korlátozást tartalmaz, erre a felülvizsgálat során, illetve a későbbiekben is figyelemmel kell lenni. A nevelési-oktatási intézmény átszervezésével kapcsolatos döntést ugyanis az intézkedés tervezett végrehajtása évének március utolsó munkanapjáig meg kell hozni.

Átszervezést jelentő és átszervezést nem jelentő változtatások

Mely változtatások járnak a költségvetési szerv-közoktatási intézmény átszervezésével? Ez azért fontos kérdés, mert a fentiek szerinti átszervezéssel kapcsolatos határozatot csak az év március végéig hozhat az intézmény fenntartója.

Nem jelent átszervezést:

- az intézmény nevének a megváltoztatása,
- az alapító, illetve a fenntartó nevének és címének a megváltoztatása,
- a közoktatási intézmény gazdálkodási jogosítványainak megváltoztatása,
- a szakfeladatszámok megjelenítése az alapító okiratban, akkor, ha a meglévő feladatokkal a megnevezések összhangban állnak,
- a Kszjtv. szerinti besorolás (pl. közintézmény), vagy annak megváltoztatása.

Átszervezést jelent:

- a közoktatási intézmény típusának a megváltoztatása,
- a közoktatási intézmény alaptevékenységének a megváltoztatása,
- a közoktatási intézmény nemzeti, etnikai, kisebbségi és egyéb feladatainak megváltoztatása,
- a feladat ellátását szolgáló vagyon megváltoztatása,
- a vagyon feletti rendelkezés jogának a megváltoztatása,
- a közoktatási intézmény székhelye és telephelye címének a megváltoztatása,
- a felvehető maximális gyermek- illetve tanulólétszám megváltoztatása,
- a tagozat megnevezésének megváltoztatása,

- az iskolai évfolyamok számának megváltoztatása,
- az alapkú művészetoktatásban a művészeti ágak, valamint a tanszakok megváltoztatása.

III. A közoktatási adatszolgáltatással kapcsolatos tudnivalók

A közoktatásról szóló törvény 40. §-ának (5) bekezdésében leírtak szerint a közoktatási intézmény, továbbá a közoktatás feladatainak ellátásában közreműködő nem közoktatási intézmény (a továbbiakban: közoktatási intézmény) köteles a közoktatási információs rendszer (a továbbiakban: KIR) adatbázisába bejelentkezni, és adatokat szolgáltatni. Az adatszolgáltatás elmulasztása az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 142. §-ának (6) bekezdése alapján szabálysértési tényállást valósít meg. A KIR adatbázis több alrendszerből áll, a legfontosabb alrendszerek közé tartozik a közoktatási intézménytörzs, a személyi nyilvántartó, a statisztikai rendszer, az érettségi adatbázis és a tájékoztató rendszer.

OM azonosító

A közoktatási intézménytörzssel (az OM azonosítóval) kapcsolatos jelentéseket – beleértve a megszűnést és az új OM szám kérését is – a közoktatásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 12/A. § és 12/B. § (5)-(6) bekezdéseiben leírtak szerinti formában, illetve mellékletekkel kell megküldeni az Oktatási Hivatal Közoktatási Információs Iroda címére (9001 Győr, Pf. 646.). Az új szám kiadása teljes körű adatszolgáltatással történik. A beadvány az alábbi dokumentumokból áll össze:

- a) **helyi önkormányzat**, beleértve a társulási formákat is, az általa működtetett közoktatási intézmény esetén
  - a Vhr. 3. számú mellékletében található 0010-es adatlapból (belépési nyilatkozat), 0012/ kezdetű adatlap(ok)ból (alaptevékenységként ellátható feladatok, úgymint az óvodai, iskolai stb. tartozik egy adatlap), 0013-as, (minden 0012-es adatlaphoz külön-külön ki kell tölteni). A **helyi önkormányzati társulás** esetén a 0011-es adatlapokból vagy a melléklet adatlapjait helyettesítő, a <http://www.kir.hu> honlapon előállítható adatlapból,
  - a törzskönyvi nyilvántartásba vételről szóló igazolásból és - a közoktatási intézmény alapító okiratából.
- b) **nem helyi önkormányzat** által alapított közoktatási intézmény esetén
  - a Vhr. 3. számú mellékletében található 0010-es adatlapból (belépési nyilatkozat), 0012/ kezdetű adatlap(ok)ból (alaptevékenységként ellátható feladatok, úgymint az óvodai, iskolai stb. tartozik egy adatlap), 0013-as, (minden 0012-es adatlaphoz külön-külön ki kell tölteni), vagy a melléklet adatlapjait helyettesítő, a <http://www.kir.hu> honlapon előállítható adatlapból,
  - a közoktatási feladatot ellátó intézmény alapító okiratából,
  - valamennyi feladatellátási helyre kiadott jogerős működési engedélyből, valamint
  - a fenntartói okiratokból.

A változásjelentés az alábbi adatokat érintheti:

E-mail cím, telefonszám, fax szám, az intézményvezető neve, az intézmény feladatellátási helyeinek címe, az alaptevékenység, a férőhelyek száma, az OM azonosító, az intézmény és a fenntartó neve. A változásjelentést a Vhr. 3. számú mellékletében található

0020-as adatlapon, vagy annak a www.kir.hu honlapon előállítható, illetve letölthető változatán lehet jelteni. Elérési útvonal az „internetes” adatlaphoz: www.kir.hu/Intezmenytorzsz/Intezmenyi_adatok_modositasa. Az adatlapot eredeti cégszerű aláírással kell postai úton megküldeni vagy fokozott biztonságú elektronikus aláírással. A Vhr-ben felsorolt okiratokat csak azok módosulása esetén kell megküldeni. A mellékleteket elegendő egyszerűsített másolatban csatolni.

A változásjelentés az alábbi okiratokat érintheti:

- a) a közoktatási intézmény alapító okiratát,
- b) a nem helyi önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmény esetén - ha a fenntartó tevékenységét nem jogszabály felhatalmazása alapján látja el - a közoktatási szolgáltató tevékenység folytatására jogosító okiratot (pl. alapítvány esetén az alapító okirat, bírósági végzés),
- c) a nem helyi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézménynek a működéshez szükséges - jogerősítő záradékkal ellátott - határozatot (több illetékesség esetén határozatokat),
- d) a nem helyi önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmény esetén a nyilvántartásba vételről szóló - jogerősítő záradékkal ellátott - határozatot.

A változásjelentési kötelezettség a közoktatási intézmény megszűnésékor is fennáll. A megszűnt intézmény OM azonosítójának törlését a fenntartó vagy a fenntartó megbízásából az intézményvezető - költségvetési szerv esetén a törzskönyvi nyilvántartásból való törlést, egyéb esetekben a nyilvántartásból való törlésről szóló határozat jogerőre emelkedését követően - nyolc napon belül köteles jelteni a KIR részére. A törlési kérelemhez csatolni kell

- a) **helyi önkormányzat** által fenntartott közoktatási intézmény esetén
  - a Vhr. 3. számú mellékletében található 0020-as adatlapot,
  - a közoktatási intézmény megszüntető okiratát és
  - a törzskönyvi nyilvántartásból való törlésről szóló igazolást.
- b) **nem helyi önkormányzat** által fenntartott közoktatási intézmény esetén
  - a Vhr. 3. számú mellékletében található 0020-as adatlapot,
  - a közoktatási intézmény megszűnéséről szóló jegyzői, főjegyzői jogerős záradékkal ellátott határozatot.

Az OM azonosítót bevonja az Oktatási Hivatal, ha a fenntartó megszüntette a közoktatási feladatot ellátó intézményét. Szétválás esetén a székhely szerinti intézményé marad a korábban kiadott OM azonosító, az önállóvá vált intézmény részére pedig - az új belépőkre vonatkozó szabályok figyelembevételével - új azonosítót kell kiadni. Két vagy több intézmény összevonása esetén a székhely szerinti intézmény a korábbi OM azonosítójával szerepel továbbra is a KIR adatbázisában, míg a többi megszűnt intézmény OM azonosítóit az Oktatási Hivatal bevonja. Ha az intézményi átszervezéskor vagy fenntartó-váltáskor a közoktatási intézmény megszüntetésére nem került sor, új OM azonosító nem adható ki.

Július-szeptember közötti statisztikai adatközlés:

A közoktatási intézmény részben vagy egészben történő megszűnésekor a fenntartó vagy az általa megbízott személy köteles feladatellátási helyenkénti, alaptevékenységenkénti,

valamint pedagógus-munkakörben, illetve nevelő- és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazotti munkakörben, pedagógiai előadó vagy pedagógiai szakértő munkakörben foglalkoztatottak szerinti bontásban statisztikai célú tájékoztatást adni arról, hogy hány álláshely megszüntetésére került sor, továbbá hány közalkalmazotti jogviszonyban, illetve munkaviszonyban történő foglalkoztatást, és milyen jogcím alapján szüntettek meg.

Tanulói és alkalmazotti azonosító

A tanulói és alkalmazotti azonosító számokkal és a közoktatásról szóló törvény 2. számú mellékletében felsorolt további személyes adatok nyilvántartására szolgáló alrendszerrel kapcsolatban is fennáll az intézményvezető **adatszolgáltatási kötelezettsége**. Az adatszolgáltatás irányulhat:

- új jogviszony létrehozásával kapcsolatban új szám megkérésére [például az általános iskola első évfolyamára belépők esetében],
- új szám megkérése nélküli új jogviszony létesítésének bejelentésére,
- a jogviszony megszűnésének közlésére.

A zökkenőmentes tanév biztosítása érdekében a tizenöt napos határidő megtartása elengedhetetlen.

Az elmúlt időszak tapasztalatai alapján javasolt a nyilvántartott adatok ellenőrzése. A rendelkezésünkre álló információk alapján az intézmények által a KIR-be felvitt adatok nem minden esetben vannak összhangban a születési anyakönyvi kivonatban (személyi igazolványban, ill. egyéb személyazonosításra alkalmas közokiratban) rögzített adatokkal. Pl. ha a tanulónak két keresztnéve van, akkor mind a két nevet fel kell vinni a rendszerbe. Az állandó lakcím, édesanya születéskori neve esetében is fordultak elő elírások. Az adatvédelmi törvényben leírtaknak való megfelelés érdekében fontos, hogy minden tanuló és alkalmazott megismerje a tizenegy jegyből álló azonosítóját. Ennek legegyszerűbb módja a KIR adatbázisából kinyomtatható igazolás átadása az érintett részére.

Fontos, hogy 2005 decemberében megszűnt a kék színű igazolólap. Az igazolólap nem volt közokirat, sem hatósági okirat, így annak meglétéhez, hiányához semmilyen joghatás nem fűződik.

2006. január 1-jétől minden bizonyítványkönyv személyi adatok részében köteles az iskola a tanuló azonosító számát feltüntetni. A 2006/2007-es tanévtől kiállított diákigazolványnak kötelező eleme a tanulói azonosító szám. A beiratkozáshoz nem kérhető a szülőtől sem az igazolólap (sem A/4-es méretű, sem a kék színű kártyalap), sem az azonosító szám külön igazolása, ugyanis az a benyújtott okiratok (bizonyítványkönyv, diákigazolvány) vagy a rögzített személyes adatok alapján az adatbázisból megismerhető.

Pedagógus-igazolvány

A 2009/2010-es tanévben az elmúlt években ismert módon lehet a pedagógus-igazolványt a közalkalmazotti jogviszonyban, munkaviszonyban álló pedagógus, pedagógiai szakértő, pedagógiai előadó, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, pedagógiai felügyelő, szabadidő szervező munkaköröket betöltők számára kiállítani. Az igazolvány kiállításához szükséges adatlapot a nyomdától kell igényelni.

A pedagógus-igazolványt a munkáltató a kiállítás évét követően, minden év szeptember 15-ig – a dátum feltüntetésével, aláírásával és bélyegzőjének lenyomatával – érvényesíti. A pedagógus-igazolvány érvényes a kiállítását, továbbá az érvényesítését követő

év szeptember 15-éig (a továbbiakban: érvényességi idő). Amennyiben a tanév során bevezetésre kerülne az új forma, az a kiállított és érvényesített pedagógus-igazolványokat nem fogja érinteni. Az esetleges változásról az Oktatási Hivatal értesíteni fogja a közoktatási intézményeket. Az értesítést követően az új pedagógus igazolványt az új belépők számára és azoknak a részére kell majd kiállítani, akiknek elveszett, megrongálódott, valamint akiknek a korábban kiállított igazolványait az új tanévre (előreláthatólag 2010/2011-es tanév) már nem lehet érvényesíteni.

IV. Fontosabb tudnivalók a pedagógusok foglalkoztatásában

A pedagógusok foglalkoztatását szabályozó jogszabályok, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (továbbiakban Kjt.) és a Kjt. végrehajtására kiadott 138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kjt. vhr.) legutóbb 2009. január 1-jével módosultak. A módosításokkal részletesen Segédanyag foglalkozik, az OKM honlapján, amely 2009. január 26-án jelent meg. Közvetlenül elérhető itt:

(<http://www.okm.gov.hu/main.php?folderID=2217&articleID=232449&ctag=articlelist&iid=1>)

E helyen a módosult rendelkezések közül az alábbiakra hívjuk fel a figyelmet:

- 1.) Kjt. 20/A. § (2) bekezdése újrászabályozta a **pályázat kiírása nélkül** betölthető munkaköröket.

A módosított rendelkezések értelmében **az áthelyezés esetén kívül a munkakör pályázat kiírása nélkül is betölthető:**

- a) olyan munkakör vagy vezető megbízás esetén, amely tekintetében - **kilencven napon belül - már legalább két alkalommal eredménytelenül került sor pályázati felhívás kiírására,**
- b) ha a **munkakör haladéktalan betöltése a folyamatos ellátás biztonságos megszervezéséhez elengedhetetlenül szükséges, és a folyamatos működéshez szükséges személyi feltételek más munkaszervezési eszközökkel nem biztosíthatók,**
- c) ha a **munkáltatónál ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban legalább kilenc hónapig foglalkoztatott személlyel az ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszony megszűnését követő egy hónapon belül létesítenek közalkalmazotti jogviszonyt, feltéve, hogy az ösztöndíjas foglalkoztatottként ellátott feladatai részét képezték a kinevezésében foglalt munkakörének, és az ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszony nem a munkáltató azonnali hatályú felmondásával szűnt meg,**
- d) **egy évet meg nem haladó határozott idejű közalkalmazotti jogviszony létesítése esetén,** vagy
- e) **ha ezt végrehajtási jogszabály előírja.**

További kivételeket határoz meg a Kjt. vhr. 17. §-ának (1) és (4) bekezdése. Eszerint nem kötelező pályázat kiírása a közoktatási intézményekben

- egyes, nem az alaptevékenység ellátásához kapcsolódó munkakörökben, valamint
- abban az esetben, ha a munkakört olyan személlyel kívánják betölteni, akit határozott időre szóló közalkalmazotti jogviszonyban legalább tíz hónapot foglalkoztattak, illetve akkor sem,

- ha a munkakör betöltésére a helyi önkormányzati munkaerő-gazdálkodási rendszer keretében kerül sor.

A Kjt. vhr. módosítása meghatározta azokat a vezetői munkaköröket és megbízásokat is, amelyek betöltésére nem kell pályázatot kiírni. A Kjt. vhr. 17. §-ának (4) bekezdése szerint nem kötelező pályázat meghirdetése – a korábbiakban szabályozott eseteken kívül – a vezetői megbízásokra és munkakörökre, kivéve a tagintézmény-vezetői megbízást. Nem kell tehát pályáztatni az intézményegységvezető-helyettesi, a tagintézményvezető-helyettesi, a tagozatvezetői, a gyakorlati oktatás-vezetői, a gyakorlati oktatás-vezetőhelyettesi és gyakorlólhely-vezetői megbízás, valamint a gazdasági, az ügyviteli, a műszaki, a személyzeti vezetői munkakör betöltését.

- 2.) Nagyon fontos új szabály, hogy **eltörlésre került az öt éven túli határozott időre történő kinevezés lehetősége. Emiatt hatályon kívül kellett helyezni a Kjt. vhr. 3. §-át.**

2009. január 1-jétől közalkalmazotti jogviszony (törvény eltérő rendelkezése hiányában) csak az alábbi esetekben létesíthető határozott időre:

- a) helyettesítés céljából,
- b) meghatározott munka elvégzésére, illetve feladat ellátására, vagy
- c) előadóművészeti intézménynél kinevezett vezetőként történő foglalkoztatásra, legfeljebb tízéves időtartamra.

A fenti esetekben sem terjedhet azonban öt éven túl a határozott idejű kinevezés (ideértve a meghosszabbított és az előző határozott időre kötött munkaszerződés, kinevezés megszűnésétől számított hat hónapon belül létesített újabb határozott időtartamú munkaviszony tartamát is). /Munka Törvénykönyve 79. § (5) bekezdés/

- 3.) A Kjt. 22. §-ának módosítása révén **egységesen törvényi szintre került a gyakornokkal szembeni követelmények** meghatározása. Ezzel összefüggésben a Kjt. vhr.-ből azok a szabályok törlésre kerültek, amelyeket már a Kjt. tartalmaz, vagyis azok nem szűntek meg, továbbra is léteznek, csak törvényi szinten.
- 4.) **A Kjt. módosított 23. §-a egyértelmű fogalomhasználatot vezetett be a kinevezett és a megbízott vezetőre.**

A közoktatási intézményekben a magasabb vezetői és vezető megbízásokat, valamint a magasabb vezetői és vezetői munkaköröket a Kjt. vhr. 5. §-ának (1) bekezdése állapítja meg. Eszerint: „A közoktatási intézményben - az intézmény gazdálkodási jogosítványaitól függetlenül

- a) magasabb vezető **megbízásnak** minősül:
  - aa) a helyi önkormányzat képviselőtestülete, közgyűlése, illetve a fenntartó vezetője vagy megbízottja által adott intézményvezetői megbízás, valamint a tagintézmény vezetésére szóló igazgatói, óvodavezetői megbízás, többcélú intézményben az intézményegység vezetőjének (igazgatójának, óvodavezetőjének, kollégiumvezetőjének) a megbízása,
  - ab) az intézményvezető-helyettesi megbízás;
- b) vezető megbízásnak minősül a tagintézmény-vezetői, az intézményegységvezető-helyettesi, a tagintézményvezető-helyettesi, a tagozatvezetői, a gyakorlati oktatás-vezetői, a gyakorlati oktatás-vezetőhelyettesi és gyakorlólhely-vezetői megbízás;
- c) az a)-b) pontokban foglaltaktól eltérően magasabb vezetői **munkakör**:

- ca) a központi műhely vezetői munkakör, a központi műhely vezető-helyettesi munkakör,
- cb) a gazdasági, az ügyviteli, a műszaki, a személyzeti intézményvezető-helyettesi munkakör,
- d) vezetői munkakör: a gazdasági, az ügyviteli, a műszaki, a személyzeti vezetői munkakör.”
- 5.) **Végkielégítésre való jogosultság került törvényi szinten előírásra a határozott idejű jogviszony megszűnésekor is, egyes feltételek fennállása esetében.** A Kjt. új 37. § (3) bekezdése szerint a határozott időre kinevezett közalkalmazottnak - amennyiben jogviszonya a Kjt. 27. § (2) bekezdése szerinti eljárásban azonnali hatállyal szűnt meg a 30. § (1) bekezdés a) vagy b) pontjában foglalt okok miatt, vagy a kinevezésben foglalt határozott idő lejárt - a következő **együttes feltételek** fennállása esetében kell végkielégítést fizetni:
- ugyanazon munkáltató,
  - legalább két alkalommal,
  - határozott időre szóló közalkalmazotti jogviszonyt létesített a közalkalmazottal, és
  - a korábbi közalkalmazotti jogviszony megszűnése, valamint az újabb közalkalmazotti jogviszony létesítésének időpontja között hat hónapnál hosszabb idő nem telt el.
- 6.) **Változott** a 30. § (1) bekezdés e) pontja szerinti felmentési jogcím, amely lehetővé teszi, hogy a **felmentési idő** véget érjen addigra, amikortól az **előrehozott öregségi nyugdíj** folyósítása megkezdődhet. A korábbi szabályozás szerint a felmentési idő ez esetben csak a jogosultság megszerzését követően kezdődhetett.
- 7.) A Kjt. módosított 40. §-a előírja a minősítés kötelező eseteit, lehetséges eredményeit. **A közoktatás területén a minősítést kiváltja a teljesítményértékelés, de csak akkor, ha az eredményét megfeleltek a Kjt. szerinti minősítéssel a Kjt. vhr. 8. §-a alapján.**
- 8.) A Kjt. 41. §-a új **összeférhetlenségi szabályokat** tartalmaz. E tekintetben felhívjuk a figyelmet a közoktatásról szóló törvény 15. §-a (6) bekezdésének kiegészítésére, amely szerint a közoktatási intézményben a Kjt. 41. § (2) bekezdésének a) pontja nem alkalmazható. **A közoktatás területén tehát nem összeférhetetlen a magasabb vezető, vezető és a pénzügyi kötelezettségvállalásra jogosult közalkalmazott munkakörével, vezetői megbízásával az olyan alkalmazás, foglalkoztatás, amelyben közeli hozzátartozójával irányítói, ellenőrzési vagy elszámolási kapcsolatba kerülne.** (Az összeférhetlenségre korábban a közoktatásra vonatkozó speciális szabályozás nem volt.)
- 9.) **Kifejezetten a közoktatási ágazatot érintő módosulás a Kjt.-ben,** hogy a nevelő-oktató munkát végzők pótszabadságával rendelkező munkakörökben **a munkáltató kettőnél több, legfeljebb négy részletben is kiadhatja a szabadságot.** Ez az eddig érvényes Munka Törvénykönyvbeli általános szabályoktól való eltérés, amely a szabadság két részletben történő kiadását írja elő. (Kjt. 59. § (3) bekezdés) Természetesen a munkavállaló kérésére ennél több részletben is kiadható a szabadság.
- 10.) A Kjt. 77/C. § (2) bekezdése a **megbízott vezető** tekintetében zárja ki a **keresetkiegészítésről** szóló 77. § alkalmazását. Ezzel szemben a közoktatásról szóló törvény 118. §-ának (10) bekezdése lehetővé teszi a vezetők részére is kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítés megállapítását. **A Kjt. általános rendelkezéséhez képest a**

közoktatásról szóló törvény speciális szabályt tartalmaz, ezért a közoktatás területén e körben nem a Kjt., hanem az ágazati törvény előírása érvényesül.

További változások a Kjt. vhr.-ben:

- 1.) A módosítás kibővítette azokat az eseteket, amikor az alkalmazáskor **nem állapítható meg próbaidő**. Nevezetesen: feltételként öt, illetőleg 10 év szakmai gyakorlatot jelöl meg azok részére, akik magasabb vezetői megbízást kapnak, vagy akiket magasabb vezetői munkakörre neveznek ki.
- 2.) A jogszabály módosítása egyértelművé teszi a **pályázattal összefüggő határidők** számítását; a benyújtás határidejeként megjelölve a Kormányzati Személyügyi Szolgáltató és Közigazgatási Képzési Központ (KSZK) internetes oldalán történő közzétételtől számított legalább harminc napot. **Az Oktatási és Kulturális Közlönyben történő közzétételt csak a magasabb vezetői beosztásra vagy munkakörre teszi kötelezővé, a többi pályázat esetén lehetőség.** Ebben az esetben meg kell jelölni a KSZK internetes oldalán történt közzététel időpontját is.
- 3.) Az eltérő joggyakorlat miatt a **hasznosítás mértékének vizsgálata nélkül megállapítható további szakképesítés utáni százalékos illetménynövekedés** szabályai kiegészülnek a szakvizsgázott pedagógus-munkakörök tekintetében: amennyiben a pedagógus-szakvizsgát tanúsító oklevél egyben újabb szakképzettséget is igazol, a megbízott magasabb vezetőket és vezetőket, továbbá a vezető tanári, gyakorlatvezető óvónői, gyakorlatvezető tanítói, pedagógiai szakértői, pedagógiai előadói munkakörben foglalkoztatottakat megilleti az illetménynövekedés. Erre - tiltó rendelkezés hiányában - a hatályos rendelkezések alapján is jogszerűen sor kerülhetett: a pontosítás inkább az egységes joggyakorlat érdekében történt.
- 4.) A **tagintézmény-vezetői megbízás** is - azonos típusú intézményben, intézményegységen belül - **határozott idejűvé vált**; a továbbiakban 5-10 évig terjedő időszakra szól.

A jelenlegi tagintézmény-vezetők határozatlan idejű vezetői megbízása tekintetében átmeneti szabályt nem tartalmaz a végrehajtási rendelet. Ennek megfelelően **megoldásként javasolható:**

- vezetői megbízásuk a jogviszonyuk megszűnéséig változatlan marad,
  - a határozatlan idő közös megegyezéssel alakul át határozott idejűvé,
  - a munkáltató a végrehajtási rendelet módosításának indokával egyoldalúan alakítja át a megbízást határozott idejűre. (E megoldás választása esetén természetesen nem tudható előre, hogy egy esetleges munkaügyi jogvita során a bíróság milyen döntést hozna.)
- 5.) Az érintett önkormányzatok kérésére került be a rendeletbe az a rendelkezés, mely szerint az önkormányzati társulások által fenntartott közoktatási intézményben azonos feladatot ellátó tagintézmény esetén, ha az nem a székhelytelepülésen működik, a tagintézmény-vezető (igazgató, óvodavezető) megbízásához **ki kell kérni az érintett települési önkormányzat véleményét.**

A közoktatásról szóló törvény munkajogi vonatkozású módosítása

Itt is szükséges felhívni a figyelmet arra, hogy a Magyar Közlöny 84. számában megjelent, a közoktatásról szóló törvény módosításáról rendelkező 2009. évi XLIX. törvény „ráerősített” **a gazdasági vezetők feletti munkáltatói jogok gyakorlásával** kapcsolatos már korábban is meglévő 54. § (1) bekezdésben lévő szabályra, amely kimondja, hogy a

közoktatási intézmény vezetője gyakorolja a munkáltatói jogokat az intézmény összes alkalmazottja felett. A közoktatásról szóló törvény 106. §-ának új (2) bekezdése szerint pedig: „A fenntartói irányítás nem sértheti a közoktatási intézmény vezetőjének munkáltatói jogait, döntési jogosítványait, beleértve a gazdasági vezető feletti munkáltatói jogokat.”

V. A normatív költségvetési hozzájárulások igénylésének változásai 2009. szeptember 1-jétől

A 2009. évre szóló költségvetési törvény 3. számú mellékletének 15. pontja szerinti teljesítmény-mutató fajlagos összege 2009. szeptember 1-jétől a korábbi 2 550 000 forintról/évről 2 540 000 forintra/évre csökkent.

A 3. számú melléklet 15. a) pontban az óvodai nevelésben részesülő gyermekek esetében meghatározott igényjogosultsági feltételeknél új elemként jelenik meg a *második életévüket betöltött gyermekek két főként* történő figyelembevétele, amennyiben az említett bölcsődés korú gyermek a közoktatásról szóló törvény 33. §-ának (14) bekezdése szerint *egységes óvoda-bölcsőde* többcélú intézményben veszik igénybe az ellátást.

A teljesítmény-mutató alapú finanszírozásnál meghatározott oktatás-szervezési paraméterek 2009. szeptember 1-jétől a költségvetési törvény kiegészítő szabályok 10. f) pontja szerint felmenő rendszerben tovább szigorodnak, melynek következtében a szigorúbb paraméterek vonatkoznak az óvoda esetében most már minden nevelési évre, az általános iskola esetében 1-2. és 5-6. évfolyamok mellett 3. és 7. évfolyamokra is, a középfokú iskolák esetében a 9-10. évfolyamok mellett a 11. évfolyamra, a szakképzés elméleti képzésénél az eddigi 9. évfolyam szakiskola, szakközépiskola első-második szakképzési évfolyama mellett a harmadik szakképzési évfolyamra, illetve az iskolaotthonos oktatásnál az 1-2. évfolyam mellett a 3. évfolyamra is. Pontosításként jelent meg a 15. pontban, hogy a vegyes életkorú óvodai csoportok esetén, valamint az összevont iskolai osztályok esetén az adott csoport, osztály tekintetében a legmagasabb nevelési évhez, iskolai évfolyamhoz kapcsolódó paraméterek alapján kell meghatározni a teljesítmény-mutatót. Itt kerül rögzítésre az a szabály is, hogy a fejlesztő iskolai tanulókat az évfolyamtól függetlenül a 4. évfolyamos tanulóknál kell figyelembe venni.

A 3. számú melléklet a 16.2.1. pont szerinti „Gyógypedagógiai (konduktív pedagógiai) nevelés, oktatás az óvodában és az iskolában” támogatás fajlagos összege is csökkent, hiszen az korábbi 240 000 forint/fő/évhez képest 2009. szeptember 1-jétől 239 000 forintra/fő/év változott.

Pontosabbá váltak a 3. számú melléklet 16.2.2. pont szerinti Korai fejlesztés, gondozás és a 16.2.3. pont szerinti Fejlesztő felkészítés támogatások igénylési és elszámolási feltételei a Kiegészítő szabályok 10. h) pontjában. A változás alapján az említett szolgáltatásokat igénybe vevők létszámát oly módon kell megadni, hogy az ellátotti létszámból 12 havi, havonkénti átlagléttszámot meghatározzák, ezt a 2009. évre összesítik és elosztják tízzel. Az így meghatározott létszám után hívható le támogatás.

A 3. számú melléklet 16.3. pont nemzeti, etnikai kisebbségi oktatáshoz nyújtott kiegészítő hozzájárulásoknál új feltétel, hogy a kisebbségi nyelvek oktatására fordított heti kötelező tanórák évfolyamonkénti átcsoportosítása esetén is – a romani és beás kisebbségi nyelvoktatás kivételével – csak azok után a tanulók után vehetők igénybe a hozzájárulások, akik az adott tanévben legalább heti három órában tanulják a kisebbség nyelvét.

A 3. számú melléklet 16.5.2. pont minősített alapfokú művészetoktatási intézmény támogatását a törvény kiterjeszti a magyar Waldorf iskolák kerettanterve alapján nevelő és oktató iskolákat fenntartó helyi önkormányzatokra is, amennyiben ellátják az alapfokú művészetoktatás feladatait.

Az intézményi társulások által fenntartott óvodába, általános iskolába járó gyermekek, tanulók támogatását (3. számú melléklet 16.6.2. pont) a 2008-ban megalakuló társulások esetén az 5-8. évfolyamokon együttesen a közoktatásról szóló törvény 3. sz. mellékletében meghatározott átlaglétszám 75%-át kell teljesíteni (17 fő). Így a 2008. július-augusztus hónapokban létrehozott társulások intézményeinek már ezen feltételeknek kell megfelelniük. A már működő intézményi társulások esetén 2009. szeptember 1-jétől az 5-6. évfolyamon kell a közoktatásról szóló törvény átlaglétszám-feltételeinek 60%-át teljesíteni (14 fő). A törvény alapján azonban további szigorítás e támogatásnál, hogy ha az intézményi társulás ugyanazon közoktatási feladatra (például óvodai nevelés, általános iskolai nevelés-oktatás) több közoktatási intézményt tart fenn, vagyis több önálló OM-azonosítóval működő intézményt, akkor nem jogosult az érintett intézmények gyermekei, tanulói után igénybe venni a támogatást. E rendelkezést a többcélú kistérségi társulási fenntartók esetében nem kell alkalmazni.

A 3. számú melléklet a 17.1. a) pontjában meghatározott „Óvodába, iskolában, kollégiumban szervezett kedvezményes étkeztetés” támogatásának fajlagos összege emelkedett a korábbi 55 000 forint/fő/évről, 65 000 forint/fő/évre.

A 3. számú melléklet 17.1. b) pontban meghatározott „Kiegészítő hozzájárulás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 5–6. évfolyamos általános iskolai tanulók ingyenes étkeztetéséhez” című támogatásnál a támogatást kiterjeszti a törvény a 6. évfolyamos tanulókra is, valamint a 2008. évi 16 000 forint/fő/év fajlagos támogatás összegének 20 000 forint/fő/évre történő emelése.

A 3. számú melléklet 17.2. pont „A tanulók tankönyvellátásának támogatását” szolgáló hozzájáruláshoz kapcsolódó Kiegészítő szabályok 10. m) pontjában van egy pontosítás, amelynek értelmében „az iskolai tankönyvvásárláshoz nyújtott fenntartói támogatásból az iskolai könyvtár, könyvtárszoba részére a normatív ajánlott és kötelező olvasmány, digitális tananyag, oktatási program is beszerezhető tankönyv helyett, ha az iskolában a nevelő és oktató munkához vagy annak egy részéhez nem alkalmaznak tankönyvet.”

A költségvetési törvény 8. számú melléklet IV. része tartalmazza a közoktatási feladatok támogatását. A változások többsége elsősorban pontosítást tartalmaz, illetve az igénybevétel szempontjából szigorításokat az intézményi társulások tekintetében:

- A bejáró gyermekek, tanulók után igénybe vehető támogatás esetében pontosításra került, hogy kit lehet bejáró gyermeknek, tanulónak tekinteni a támogatás szempontjából.
- A többcélú kistérségi társulás fenntartásában működő egységes iskola 9–13. évfolyamára bejáró tanulók után az idei 40 000 forint/fő/évhez képest 2009 szeptemberétől 100 000 forint/fő/év fajlagos összegre nőtt a támogatás.
- A kistélepülési tagintézményi támogatásnál új feltétel, hogy az intézményben a foglalkozásokat, tanítási órákat, a közoktatásról szóló törvényben meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógusok tartásuk meg.
- A pedagógiai szakszolgálati feladatok közül a nevelési tanácsadás, gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás, fejlesztő felkészítés,

logopédiai ellátás, gyógytestnevelés támogatásánál új elem, hogy a támogatás kétszerese vehető igénybe azon ellátásban részt vevő gyermekek, tanulók után, akik számára a szolgáltatást lakóhelyükön, vagy abban a közoktatási intézményben biztosítják, ahol tanulói jogviszonnyal rendelkeznek. A nevelési tanácsadás esetében támogatás kizárólag a terápiás gondozásban részesült ellátottak után igényelhető, továbbá rögzíti, hogy kizárólag logopédiai ellátás szűrővizsgálatán részt vevő gyermekek, tanulók támogatás szempontjából nem vehetők figyelembe.

- A Kiegészítő szabályok között új elem egyrészt, hogy ha az intézményi társulás vagy többcélú kistérségi társulás által fenntartott intézményben nemzeti, etnikai kisebbségi nevelés-oktatás is folyik, a nemzeti, etnikai kisebbségek nevelésére, oktatására szervezett csoportok, osztályok a nem nemzetiségi csoportokkal, osztályokkal is egybeszámíthatók az átlaglétszám-feltételek teljesülésének érdekében.
- Szigorítás, hogy 2009. január 1-jét követően intézményi társulás vagy többcélú kistérségi társulás fenntartásába kerülő, továbbá e dátumot követően intézményát szervezésben érintett intézmény részére *nem vehető igénybe a közoktatási feladatra* támogatás, ha
  - a) a fenntartó intézményi társulás székhely települése nem egyezik meg a közoktatási intézmény székhelye szerinti településsel, vagy
  - b) az általános iskolai feladatot is ellátó közoktatási intézmény a székhelye szerinti településen nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működik, vagy
  - c) a fenntartó intézményi társulás ugyanazon közoktatási feladat ellátására (óvodai nevelés, általános iskolai nevelés-oktatás, középfokú oktatás) több önálló OM azonosítóval rendelkező intézményt tart fenn.
- Az átlaglétszám-feltételek a felmenő rendszer miatt 2009/2010-es tanévtől minden nevelési éven, illetve évfolyamon megegyeznek, így a törvény pontosítja az összevont csoportok, osztályok és a nem összevont osztályok együttes figyelembevételének szabályait.
- A törvény rögzíti, hogy az óvodai nevelésben részt vevő gyermekek esetében azon gyermekek vehetők figyelembe, akik a 3. számú melléklet 15. pontjához hasonlóan 2009. december 31-éig betöltik a harmadik életévüket és az óvodai nevelést 2009/2010. nevelési évben az ellátást igénybe is veszik.
- A törvény e részénél is megjelenik azon gyermekeknek a figyelembevétele, akik egységes óvoda-bölcsőde intézmény keretei között már második életévüket betöltve igénybe fogják venni az ellátást. Ezen gyermekeket a 3. számú melléklet 15. pontjához hasonlóan itt is két gyermekként kell figyelembe venni.

VI. A közoktatás-fejlesztés tartalmi szabályozásának újdonságai

Tartalmi, tantervi fejlesztések és a szabályozás változásai

Az óvodai nevelés alapprogramja

A közoktatásról szóló törvény 93. § (1) bekezdés b) pontjának rendelkezése alapján az oktatásért felelős miniszternek rendszeresen, de legalább ötvenként - az Országos Köznevelési Tanács és az Országos Kisebbségi Bizottság közreműködésével – értékelnie kell az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja bevezetésével és alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatokat, továbbá ennek megfelelően gondoskodnia kell az óvodai nevelési programok módosításáról.

A fentiekre való hivatkozással került sor azon kutatás megrendelésére, amelynek célja az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII. 28.) Korm. rendelet felülvizsgálatának előkészítése volt, rámutatva a korrekciók lehetséges irányaira.

A kutatásról készült jelentés alapján az Országos Köznevelési Tanács *(a továbbiakban OKNT)* 2008. június 12-i ülésén állást foglalt az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja felülvizsgálatának szükségességéről és egyben döntött arról is, hogy szakmai bizottságot kíván létrehozni az óvodai alapprogram felülvizsgálatára. Az OKNT a 2009. május 14-i ülésén választotta meg a Szakmai Bizottság tagjait, akik megkezdték az egyeztetéseket a felülvizsgálattal kapcsolatos szakmai kérdésekben, az alapprogram megvitatása folyamatban van.

Új kerettantervek kidolgozása

A kormányrendelet 2008. évi módosítása során definiáltuk a Nemzeti alaptantervben a „**kompetencia alapú tananyag**” fogalmát is. Ezzel ösztönözzük a tanuló- és tevékenységközpontú, differenciált módszerek alkalmazására épülő, egyéni fejlesztésre is alkalmas eszközrendszerek kifejlesztését.

Az Új Tudás - Műveltség Mindenkinek kormányprogramból adódóan 2008-ban új kerettantervek kerültek kidolgozásra.

1. **Kerettanterv az alapfokú nevelés - oktatás alapozó szakaszán (5–6. évfolyam) folyó nem szakrendszerű oktatás számára**
2. **Kerettanterv az egységes, iskolaotthonos, szakaszos (epochális) oktatáshoz**
3. **Emelt szintű magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia tantárgyi tehetséggondozás kerettanterve**
4. **Kerettanterv a tanórán kívüli foglalkoztatást – napközit, iskolaotthont – is működtető általános iskolák – osztott és összevont osztályai – számára**
5. **A kompetencia alapú oktatási program (pedagógiai rendszer) részét képező kerettanterveket az NFT HEFOP központi programja keretében a suliNova Kht. jogutódjaként az Educatio Kht. kompetenciafejlesztő oktatási program kidolgozása keretében készítette el.**
6. **Egységes természettudomány kerettanterv kidolgozása a közoktatás 5-8., valamint a középiskolai oktatás 9-12. évfolyamai számára. A Nat-ra épülő természettudomány tantárgy kerettanterve önálló, elkülönült dokumentum, amely azonban az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettanterv tanóraelosztásán**

alapszik a következő értelemben: az e kerettantervben ajánlott tantárgy az érintett évfolyamokon a rendeletben szereplő egyes tantárgyak (fizika, kémia, biológia) helyébe léphet az iskolák helyi tanterveinek átdolgozása során, változatlanul hagyva az e helyettesítéssel nem érintett tantárgyak óraszámát. Az OKM által elkészített természettudomány tantárgy kerettantervét az OKNT nagy többséggel támogatta.

7. A Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggyonozó Programjának és a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programjának 9., előkészítő évfolyamára vonatkozó kerettantervek elkészítése. Az így megvalósuló tartalmi fejlesztés célja a programok pedagógiai rendszerének jogszabályi szintre emelése, ezzel megerősítése. Az elkészült kerettanterv a 17/2004. (V. 20.) MKM rendelet mellékletét képezi, a rendelet ennek megfelelő módosítása jelenleg államigazgatási egyeztetésen van.

Nem szakrendszerű oktatás 2008/2009. tanévi bevezetése az 5. évfolyamokon

Az iskolák felkészülésére a közoktatásról szóló törvény rendelkezése alapján 5 év állt rendelkezésre. 2005-től 13 akkreditált pedagógus-továbbképzés segíti a felkészülést. A tárca módszertani segédlettel, szakmai leírással, kerettantervvel, projektgyűjteménnyel segítette az iskolák felkészülését. Két tankönyvkiadó a pedagógusoknak készített rendkívül igényes módszertani kiadvánnyal segíti az iskolák ezirányú feladatát. A tárca az OFI bevonásával országos konferenciákkal és a jó gyakorlatok begyűjtésével működik még közre a feladatban. A tanév rendjéről szóló rendelet alapján az OH szakmai ellenőrzést végzett e témában és azt széles körű tájékoztatás előzte meg. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium munkatársai, valamint az Oktatási Hivatal Hatósági Ellenőrzési és Szabálysértési Főosztályának vezetői előadássorozat keretében az ország hét régiójában tájékoztatót tartottak magáról a nem szakrendszerű oktatásról és a várható szakmai ellenőrzésről. Ellenőrzési módszertan adatfelvételi technikája és tematikus egységenkénti kidolgozottsága biztosította a megfelelő információgyűjtést. A minta nagyság és a mintavételi szempontok lehetővé tették egy általános országos helyzetkép bemutatását.

A nem szakrendszerű oktatás tartalmában és tanulásszervezési eljárásaiban az ellenőrzött intézmények három nagy csoportra oszthatók:

- a korábbi innovációs tapasztalataikra építő iskolák a nem szakrendszerű oktatás megszervezését is az oktatási-nevelési tevékenységük megújítására, az oktatás eredményességének növelésére használták fel;
- a rendelkezésre álló erőforrásaik figyelembevételével az új oktatásszervezési kereteket igyekeztek hatékony tartalommal megtölteni a törvényi kötelezettségüknek eleget tevő intézmények.

A nem szakrendszerű oktatás tartalmában meghatározó a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgyakhoz kapcsolódó alapkészségek fejlesztése. Az intézmények 20%-ban jelennek meg szaktárgyaktól független új tartalmi megoldások.

A nem szakrendszerű oktatás követelményei változó kidolgozottságban és dokumentáltsággal az ellenőrzött iskolák közel 90%-ban meghatározottak.

A nem szakrendszerű oktatás bevezetése egyértelműen erősítette az intézményekben a kulcskompetenciák fejlesztését, a kompetenciaalapú oktatás magvalósítását, és bár a nem szakrendszerű oktatás értékelésében még meghatározó szerepe van az osztályozásnak, az új

megoldások keresését jellemzi a kombinált módszer alkalmazása, az osztályzat mellett kiegészítéseként fordul elő a szöveges értékelés. Kiemelendő a fejlesztő értékelés motivációs szerepének hangsúlyozása.

A nem szakrendszerű oktatás időkeretének megoszlásában egyre gyakrabban jelennek meg alternatív megoldások, tömbösített oktatás, projektnap. A fejlesztő tevékenységek időigénye teszi szükségessé a hagyományos tanórai időkeretektől való eltérést.

A szülőket a nem szakrendszerű oktatás bevezetéséről az iskolák - szinte kivétel nélkül - tájékoztatták. Több helyen az új oktatásszervezési megoldásról kölcsönös kommunikáció alakult ki. Az iskolák közel 50%-ában a nem szakrendszerű oktatás a szülőknek és gyermekeiknek választási lehetőséget biztosított a fejlesztési tartalmak meghatározásában.

Összefoglalásként elmondható, hogy a nem szakrendszerű oktatást az ellenőrzött intézmények 85%-a eredményesen előkészítette és megszervezte.

Tehetséggondozás és tehetségprogramok

A tehetségszolgálat programjainak sokfélesége, azok száma növekedett a 2006-2009 időszak alatt.

Működő programok

- a) **Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja.** A programban 3000 tanuló vesz részt jelenleg 23 középiskolában és a velük együtt működtető kollégiumban. **Forrás: 3 144 000 000 Ft**
- b) Útravaló ösztöndíjprogram **Út a tudományhoz alprogramban 72 pályázat kapott összesen 25 329 725 Ft támogatást.**
- c) **Tanulmányi, képességfelmérő versenyek**
Országos Középiskolai Tanulmányi versenyek 26 tantárgyból 37 kategóriában zajlottak.
31 748 diáktól 43 164 jelentkezést regisztráltak.
Az OKM nyílt pályázatot hirdetett országos tanulmányi és tehetséggondozó versenyek szervezői számára a 2007/2008. tanévre, **a 90 nyertes pályázó között került kiosztásra.**
48 500 000 Ft. A kilencven versenyen 255 491 diák vett részt, döntőbe átlag 10%-uk jutott.
- d) 2008 májusában kiírt pályázat útján kiválasztásra kerültek a **középiskolai felvételi eljárás során Tehetséggondozó középiskolák** a 11/1994. MKM rendelet alapján.

A Nemzeti Tehetség Program

Az **Új Tudás Programban** meghatározott, a **Nemzeti Tehetség Program** megvalósításával kapcsolatos intézkedés **célja a tehetségek nyomon követése és több szempontú segítése.** Olyan **komplex programról** van szó, amely **összefogja** az eddigi állami, önkormányzati, intézményi és civil **programokat, összehangolja** az állami és **ÚMFT források** felhasználását.

Jogszabályi felhatalmazás: Négy párti támogatással benyújtott önálló képviselői indítvány alapján **a 78/2008. (VI. 13.) OGY határozat a Nemzeti Tehetség Programról.**

Intézkedéseink:

- A 78/2008. (VI. 13.) OGY határozatban foglalt célok megvalósításához szükséges **intézkedésekről** szóló **határozatot a Kormány elfogadta** (3079/2008. Korm. hat.).
- A 78/2008. (VI. 13.) OGY határozatban előírt, a **Nemzeti Tehetség Program** kidolgozására, a **Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum** összetételére és feladatrendszerére, valamint a **Nemzeti Tehetség Alap** forrásrendszerére vonatkozó **határozatot az Országgyűlés 2008. november 25-én elfogadta.**
- A Nemzeti Tehetség Program **finanszírozásáról** szóló ...../2009. (.....) Korm. rendeletet a Kormány 2009. július 8-i ülésén tárgyalta.
- A Nemzeti Tehetség Program végrehajtásának **2009-2010. évi cselekvési programjáról** szóló .../2009. Korm. határozatot a Kormány 2009. július 8-i ülésén tárgyalta.
- A **Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum** létrehozásáról és működéséről szóló .../2009. (...) Korm. határozatot a Kormány 2009. július 8-i ülésén tárgyalta.

Esélynövelés és a felvételi vizsgák rendszere a középfokú iskolákban

A középfokú beiskolázás és a hozzá kapcsolódó felvételi rendszer módosításra szorult annak ellenére, hogy a bevezetése óta eltelt idő bizonyította a rendszer számos előnyét is. A felvételi rendszer működőképessége és a tanulók középfokú iskolákba történő beiskolázását határozottan támogató funkciója ellenére számos jelzés érkezett, amelyek a teljesség igénye nélkül abban összegezhetőek, hogy a felvételiztetést egyes középiskolák burkolt szelekciós és egyúttal szegregációs eszközként alkalmazzák a különböző iskolai tagozatokba, speciális osztályokba történő tanulói kiválasztás érdekében.

Szükségessé vált a 11/1994 (VI. 8.) MKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 8. számú mellékletének a kisebb mértékű módosítása - nem érintve azokat a főbb szabályokat, amelyek a jelentkezési lapokkal, a felvételi tájékoztatóval, a tagozatkódokkal és a felvételi határidőkkel kapcsolatosak, viszont a Rendelet 1.18, a 2., valamint a 3. pontjai módosításra szorultak. A bevezetett új szabályozásnak az a célja, hogy a tanulók számára kisebb teherrel, indokolatlan megpróbáltatások és helyben összeállított írásbeli feladatok alkalmazása nélkül folyhasson a 2008/2009. évi középfokú beiskolázás.

A vonatkozó rendeletek a Gimnáziumok Országos Szövetségével és más társadalmi szervezetekkel történt egyeztetést követően 2008 áprilisában kihirdetésre kerültek. A közoktatási szakterület vezetői és az OH vezető munkatársai a 2008/2009. tanév megkezdésekor megyei tanévnyitó értekezleteken, továbbá az OH minden megyében külön a felvételi eljárás változásairól szóló szakmai napokon tájékoztatták az általános iskolák és a középfokú iskolák vezetőit a változásokról.

A változtatás főbb elemei:

Ha a középfokú iskola a kilencedik évfolyamnál alacsonyabb évfolyamra hirdet felvételt, a felvételi kérelmekről

- vagy a tanulmányi eredmények alapján, vagy
- a tanulmányi eredmények és a központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga eredményei

alapján dönthet.

Az egységes követelmények szerint szervezett írásbeli vizsgán való részvételhez akkor köthető a felvételi kérelem elbírálása, ha ahhoz a fenntartó hozzájárult, valamint azt az adott tanulmányi területen a jelentkezők magas száma indokolja. A jelentkezők magas számának az tekinthető, ha az előző három év átlagában a jelentkezők létszáma legalább másfélszerese volt a felvehető létszámának. Új elem az is, hogy a hat vagy nyolc évfolyammal működő középiskolák a felvételi eljárás során nem szervezhetnek szóbeli vizsgát.

Ha a középfokú iskola a kilencedik évfolyamára hirdet felvételt, a felvételi kérelmekről

- kizárólag a tanulmányi eredmények vagy
- a tanulmányi eredmények és a központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga eredménye vagy
- a tanulmányi eredmények, a központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga és a szóbeli meghallgatás eredménye alapján

dönthet.

Az új szabályok értelmében tehát bármely középfokú iskola, amely írásbeli felvételi vizsgát szervez, csak az Oktatási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) által központilag elkészített és tőle megrendelt írásbeli feladatlapok alkalmazásával teheti meg. E szabályok alól csupán a nemzeti, etnikai kisebbségi nevelésben részt vevő iskolák jelentenek kivételt.

A 9. évfolyamra történő beiskolázás néhány számadata a 2007/2008. tanévben (felvétel a 2008/2009-es tanévre)

- a jelentkezést leadó tanulók száma 102 409,
- a diákok 94,6%-ának felvétele már az általános felvételi eljárásban megtörtént (96 888 tanuló),
- a felvett diákok 73,1%-ának felvétele már legelső választásuk alapján, 94,1%-ának felvétele az első három választásuk alapján,
- az ekkor kimaradók részére (5533 tanuló) **létszámuknál 6,71-szer több szabad férőhely** a középfokú iskolákban a rendkívüli felvételi eljárás időszakában.

A 2008/2009. tanévre történő beiskolázás felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgáinak adatai

A tagozat fajtája	A részt vevő iskolák száma és aránya az adott iskolatípusban	A dolgozatot író tanulók	
		száma	aránya a jelentkezést leadók között
8 évfolyamos gimnáziumi tagozat (az 5. évfolyamra jelentkezők számára)	33 (36,3%)	3000	65,8%
6 évfolyamos gimnáziumi tagozat (a 7. évfolyamra jelentkezők számára)	52 (37,7%)	4857	70,3%
A 9. évfolyamra jelentkezők számára	352 (32,1%)	55 710	54,4%
Összes érintett iskola: 368*			
Összes érintett tanuló: 63 567			

Kompetencia alapú oktatási programok

A sulinova Kht. a HEFOP 3.1. „Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek, képességek és kompetenciák fejlesztésének ösztönzése” intézkedés „Pedagógusok és oktatási szakértők felkészítése a kompetencia alapú képzés és oktatás feladataira” központi program keretében, az Educatio Kht-val és az Országos Közoktatási Intézettel együttműködve **kompetencia alapú oktatási programokat** hozott létre az alábbi területekre kiterjedően:

- óvodai nevelés,
- szövegértés-szövegalkotás,
- matematikai kompetencia,
- idegen nyelvi kompetenciák,
- szociális, életviteli és környezeti kompetenciák,
- életpálya-építési kompetencia.

Megközelítően **700 iskola** vett részt önkéntes alapon, pályázati úton az új pedagógiai módszerek bevezetésében. A bevezetés **négy évig** tartott, amelyhez az iskolák pályázati úton jelentős **pénzügyi támogatást**, ingyen **tankönyveket** és **eszközöket** kaptak, **képzéseken** vettek részt.

Intézkedések:

Az elkészült programok **szakmai felülvizsgálatát** az **Országos Köznevelési Tanács Kerettantervi Bizottsága végezte el**. A felülvizsgálat **lényeges bírálati szempontjai**:

- a programtervekben **a Nat szellemisége érvényesüljön**,
- **kompetencia-központúsága biztosítva legyen**,
- **konzisztenciája biztosított** legyen: a programtervbe és a koncepcióba foglalt alapelvek, tartalmak azonosíthatóak, kimutathatóak legyenek az adott eszközben.

Valamennyi oktatási program – összesen több mint 120 program-elem – felülvizsgálata lezajlott, azokról az OKNT **jóváhagyó döntést hozott**. Az oktatási programok ezt követően **kiadásra kerültek** (miniszteri közlemény, OKM honlap), a programok az **Educatio Kht. honlapján mindenki számára hozzáférhetőek**.

A tanulói eszköz komponenshez tartozó programelemek **tankönyvvé nyilvánítása és kiadása keretében 53 féle információhordozó kapott tankönyvvé nyilvánítási határozatot 2008. június 30-ig**. A decemberig tartó időszakban **további 250 kérelem** érkezett, ebből **149 engedélyező határozat**, a szakértők részéről feltételhez kötött 46 határozat és 6 elutasító határozat született. A jóváhagyással rendelkező, tankönyvjegyzékre került információhordozók esetében biztosított a **tankönyvtámogatás igénybevétele**.

Módosított jogszabályok:

- a **közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv.**
- a **tankönyvpiac rendjéről** szóló 2001. évi XXXVII. tv.
- a **nevelési-oktatási intézmények működéséről** szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rend.

- 23/2004. (VIII. 27.) OM rendelet a **tankönyvvé nyilvánítás**, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- a **Nemzeti alaptanterv** kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Korm. rend.
- a **kerettantervek** kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 17/2004. (V. 20.) OM rendelet

Forrásfelhasználás:

A központi program keretében a **7 milliárd forint uniós forrás** a teljes oktatás-fejlesztési csomagot, módszertanok, taneszközök, tananyagok előállítását, tesztelését és korrekcióját, 40 000 pedagógus teljes körű felkészítését, valamint a program népszerűsítését, intézményekhez történő eljuttatását jelentette.

A fogyatékosokról szóló ismeretek

Fogyatékossgal élő embertársaink eredményes társadalmi integrációjának egyik tényezője az ismeretek hiányából fakadó korlátok lebontása. A Nemzeti alaptanterv a kiemelt fejlesztési feladatok között, a „Testi és lelki egészség” témakörben – többek között – kimondja, hogy:

„Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékékként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást.”

Az új Országos Fogyatékosügyi Program végrehajtásának 2007-2010. évekre vonatkozó középtávú intézkedési tervének (1062/2007 (VIII.7.) számú Kormányhatározat) I./4. pontja ezzel összhangban határozta meg a feladatot, mely szerint *„Az oktatás valamennyi szintjén a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő tananyagok összeállításával kell lehetővé tenni a fogyatékosokról szóló ismeretek elsajátítását.”*

Az OKM a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítványt kérte fel – a tananyagfejlesztésben jártas, integrációs gyakorlattal rendelkező gyakorló pedagógusok bevonásával – olyan szakmai segédlet kidolgozására, amely segíti a tudatos szemléletformálást, gyakorlati segítséget nyújt a fenti célhoz kapcsolódó pedagógiai munka tervezéséhez, megvalósításához. Az elkészült szakmai dokumentum nem hagyományos „tananyag”. Az ajánlott – az iskolai oktatás 1-4, 5-8., és 9-12. évfolyamára kidolgozott – tevékenységek, és foglalkozástervek mindegyikében hangsúlyosan megjelenik a NAT által meghatározott fejlesztési területekhez és kulcskompetenciákhoz való kapcsolódás, tág mozgásteret biztosít a pedagógusok számára. Az óra- és foglalkozásvázlatok úgy kerültek kidolgozásra, hogy azok akár egymást követően is használhatóak az órákon, a projektekben, de egynek-egynek a kiemelése is segíti a témával való ismerkedést. A programok során feldolgozandó anyagokat, film- és képmellékleteket, irodalmi és művészeti alkotásokat is tartalmaz az összeállítás.

Az „Elindulás – Felkészülés a fogyatékoság megismerésére, a fogyatékos gyermekek, fiatalok segítésére” című szakmai segédletet – korlátozott példányszámban – elektronikus adathordozón valamennyi pedagógiai intézet részére megküldtük, a kiadvány elektronikus úton elérhető, letölthető innen: <http://www.fszk.hu/opi/kiadvanyok.htm>

Alapfokú művészetoktatás

Megjelent a 31/2008. (XI. 24.) OKM rendelet *A közoktatás minőségbiztosításáról és minőségfejlesztéséről szóló 3/2002. (II. 15.) OM rendelet módosításáról*. A rendelet módosítása az alapfokú művészetoktatási intézmények nevelési és oktatási tevékenységének szakmai minősítési eljárásra vonatkozó rendelkezésekre terjed ki. A 31/2008. (XI. 24.) OKM rendelet a 2007/2008. tanévben az alapfokú művészetoktatási intézményekben lefolytatott minősítési eljárás tapasztalatainak figyelembevételével módosítja, szükséges mértékben kiegészíti a hatályos rendelkezést, továbbá egységesíti a minősítési eljárást azzal, hogy megszünteti az eljárás *előminősítési szakaszát*.

A szabályozás kiterjed az új intézmények, új művészeti ágak indítása, illetve a minősített intézmény átszervezése miatt szükséges minősítési eljárás lefolytatásának módjára.

A rendelet módosítása már lehetőséget teremt

- az intézmény oktató-nevelő munkájának, pedagógiai eredményeinek összetettebb megismerésére, (a tanórák mellett a művészeti bemutatók, archivált tanulói munkák és előadások megtekintése),
- a vizsgálat során valamennyi érintett (fenntartó, intézményvezető, vizsgált személy) véleménynyilvánítására,
- minősítő testület döntésének, az eljárásban közreműködők véleményének, érintettek észrevételeinek nyilvános megismerésére (figyelemmel a személyes adatok védelmére),
- a jogorvoslatra (jogszabálysértés esetén a törvényességi kérelem benyújtására).

A rendelet meghatározza

- az értékelés alapjául szolgáló jegyzőkönyvek tartalmi elemeit,
- a minősítő testülethez beérkező iratok megsemmisítésére vonatkozó szabályokat,
- a szakmai szervezetek jogosultságát, az általuk delegált tag minősítő testületből történő visszahívásának lehetőségét.

Az alapfokú művészetoktatási intézmények nevelési és oktatási tevékenységének szakmai minősítési eljárására vonatkozó 2007. és 2008. évi eredményről

A 2007/2008. tanévben a lefolytatott minősítési eljárás 703 intézményre terjedt ki, ebből a minősítést

- 666 intézmény eredménnyel zárta, amely intézmények közül 135 minősített, 531 kiválóra minősített intézmény címet kapott,
- az eljárás nem vezetett eredményre 37 esetben.

A 2008/2009. tanév október 21-ig 91 eredménnyel minősült intézmény nyújtotta be a Minősítő Testülethez átszervezésről szóló bejelentését, amely az alábbi eredménnyel járt:

- 88 intézmény korábbi minősítését megtartja (ebből 73 kiválóra minősített, 15 minősített intézmény),
- 3 intézményben új eljárás megindítása indokolt új művészeti ág indítása okán (ebből 2 kiválóra minősített, 1 minősített intézmény).

Alapfokú művészetoktatás tartalmi szabályozóinak módosítása

Lehetőséget teremtettünk, megfelelő pénzeszköz biztosítása mellett az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosítására, az oktató-nevelő munkát meghatározó tartalmi szabályozók, dokumentumok szükséges mértékű átdolgozására, szakmai egyeztető fórumok szervezésére.

A kétszintű érettségi

A kétszintű érettségi vizsgarendszer 2005 óta működik Magyarországon. Most – kilenc vizsgaidőszak tapasztalatai alapján – érdemes áttekinteni, mennyire váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

A kétszintű érettségi szerepe a közoktatás modernizációjában

Az új rendszer bevezetésével először kerültek jogszabályba az érettségi vizsgák tartalmi követelményei. Ezáltal tanár, diák és szülő számára **egyaránt nyilvánossá és ellenőrizhetővé vált, hogy mit és hogyan kérdeznak a vizsgán.** A vizsgaszervezés oldalán ennek következtében nemcsak a szervezésben, hanem a vizsgatételek tartalmát tekintve is **erősödött a standardizáció.** Szakmailag jobb minőségű, a korábbinál lényegesen állandóbb követelményszintet támaztó feladatlapok születnek, amelyek a vizsgarendszert stabilá, a **szereplők számára a korábbinál lényegesen kiszámíthatóbbá teszik.**

Az **újszerű kompetencia-központú vizsgakövetelmények** – ahogy az várható volt – szinte azonnal hatással voltak a tanítás osztálytermi gyakorlatára. Szinte minden tantárgyban megjelentek az újszerű témák, módszerek, a készségfejlesztés napi gyakorlata (pl. forráselemzés, szövegértési gyakorlatok, problémamegoldás élet-közeli helyzetekben). Bebizonyosodott, hogy a kimeneti vizsgakövetelmények minden más eszköznél hatásosabb szabályozó erőt képviselnek a közoktatás gyakorlatában.

Mindehhez járul a standard vizsgarendszernek az a hozadéka, amely az intézményvezetők és a pedagógusok közoktatás-jogi és vizsgáztatási kultúrájának fejlődésében nyilvánul meg.

A középiskolás tanulók és tanáraik egyre inkább megismerve az érettségi vizsgarendszer elemeit, mind jobban kihasználják az abban rejlő, számukra kedvező lehetőségeket. A statisztikai adatok jól mutatják, hogyan nő a rendszer kínálta új vizsgafajták kihasználtsága, hogyan élnek egyre inkább a középiskolai tanulók az előrehozott vizsgák, a korábban érettségizettek az ismétlő, a kiegészítő vagy a szintemelő vizsgák lehetőségével.

Lassan bebizonyosodik, hogy a kétszintű rendszer sokat hangoztatott bonyolultsága csak látszólagos, és elsősorban az újszerűségéből fakadt. A rendszer logikáját megismerve, megszokva az eligazodás a legtöbbek számára ma már nem jelent problémát.

A kétszintű érettségi szerepe a felsőoktatási továbbtanulásban

Az érettségi szinte kizárólagosan kiváltotta a felvételi vizsga szerepét. Az egyes vizsgatárgyakból elért eredmények a korábbi rendszerbeli teljesítményekhez képest statisztikailag bizonyíthatóan realisabb képet nyújtanak a diákok felkészültségéről, képességeiről, ugyanakkor a teljesítmények a felsőoktatási felvételin megfelelően differenciálnak is a felvételre jelentkezők között. **A standardizált rendszer stabil követelményei egymással összemérhetőbb eredményeket és ezáltal igazságosabb versenyt eredményeznek.**

Bár kétségtelen, hogy a továbbtanulás egyre szélesebb rétegek számára válik elérhetővé, és a férőhelyekért folytatott vetélkedés nem mindenütt egyformán kiélezett, ám a későbbi jobb megélhetést valószínűsítő, úgynevezett „karrier szakokon” a verseny ma is éles. Hamis az a kijelentés, hogy „az emelt szintű vizsgák csődöt mondtak”. **Éppen az emelt szintű vizsgaeredmények azok, amelyek ezeket a kiélezett versenyeket a felkészültebb jelentkező javára eldöntik. Ezt bizonyítja például az a kevésbé ismert tény, hogy 2008 tavaszán** – amikor is a felvételi pontszámítási rendszer a korábbinál gyengébben motivált az emelt szintű vizsga letételére – **a középiskolát idén befejezett korosztályból továbbtanulni szándékozók fele legalább egy emelt szintű vizsgát tett.**

Mindemellett **2010-től újabb szakok esetében lesz felvételi követelmény az emelt szintű érettségi letétele:** az általános orvos, fogorvos, gyógyszerész, állatorvosi egységes, osztatlan képzés esetén az érettségi pontot adó két tárgy közül legalább egy tárgyat emelt szintű érettségi vizsgával kell teljesítenie a felvételiző diáknak.

Jelentős és növekvő támogatást biztosított a Kormány a középszintű érettségi vizsgák támogatására

A 2007. évben a középszintű érettségi vizsgák támogatása egy összegben történt kifizetésre az október-novemberi vizsgaidőszakot követően. Az intézményfenntartók vizsgatárgyanként **1354 Ft-ra** voltak jogosultak. Ezáltal állami fenntartók részére 399 922 856 Ft, nem állami fenntartók részére 58 809 636 Ft, központi költségvetési felsőoktatási intézményfenntartó részére pedig 8 574 882 Ft került kifizetésre. A 345 131 támogatható vizsga után tehát az intézményfenntartók részére az oktatási tárca összesen 467 307 374 Ft támogatást tudott biztosítani.

A 2008. évben a középszintű érettségi vizsgák lebonyolításához adott költségvetési támogatás biztosítása két lépcsőben valósult meg. A támogatás összege: **1710 Ft/érettségi vizsga.** Összességében 2008-ban tehát 353 768 vizsga után 604 943 280 Ft került kifizetésre.

Az idei 2009. évben az érettségi és szakmai vizsgák lebonyolítására nyújtott támogatás igénylésének, folyósításának és elszámolásának rendje a 13/2009. (IV. 02.) OKM rendeletben jelent meg. A tervezett támogatási összeg középszintű érettségi vizsgánként **2000 Ft.**

Az iskolai erőszak kapcsán az OKM által eddig kezdeményezett, illetve megtett intézkedések

- Kezdeményeztük a közoktatásról szóló törvény módosítását, a közoktatásról szóló törvény 13. § (8) bekezdését.
- A költségvetési törvényben megjelenő forrás biztosítására a Kormány határozatot fogadott el (2061/2008. Korm. határozat 3. pont) az iskolapszichológusi szolgáltatások megerősítéséről, támogatásáról.
- Kidolgoztuk a nevelési–oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) módosítását – amely már hatályba lépett – az alábbiak szerint:
  - a) A nevelési-oktatási intézmények szervezeti és működési szabályzatának tartalmaznia kell a gyermekjóléti szolgálattal történő kapcsolattartás rendjét.
  - b) A gyermekeket, tanulókat veszélyeztető okok elhárítása érdekében az intézmények számára biztosítja a Rendelet, hogy együttműködjenek a gyermekjóléti, családsegítő szolgálattal, illetve bizonyos kérdésekben az oktatásügyi közvetítői szolgálattal.

- c) A Rendelet rögzíti a kötelezettségzegő tanulóval szemben indított fegyelmi eljárást megelőző eljárással kapcsolatos részletszabályokat.
- Az ÚMFT TÁMOP forrásainak felhasználása révén az elindított iskola- és tananyag fejlesztési programok, az egyénhez igazodó pedagógiai tervezés erősítését támogató pályázatok kerültek kiírásra, illetve újabb kiírások előkészítése van folyamatban korszerű módszerek, tananyagok kidolgozására, pedagógusok továbbképzésére, amelyek az iskolai agresszió kezelését, megelőzését szolgálják. Mindezekre a következő TÁMOP konstrukciók keretében nyílik lehetőség:
    1. TÁMOP 3.1.2. Új tartalomfejlesztések a közoktatásban
    2. TÁMOP 3.1.4. Kompetenciaalapú oktatás, egyenlő hozzáférés - innovatív intézményekben
    3. TÁMOP 3.1.5 Pedagógiai kultúra korszerűsítése, pedagógusok új szerepben
    4. TÁMOP 3.2.1. Új tanulási formák és rendszerek, B komponens
    5. TÁMOP 3.4.1. Nemzetiségi és migráns tanulók nevelésének és oktatásának támogatása
  - A jogszabályi környezet alapos áttekintése érdekében és az iskolák biztonságának erősítése érdekében az oktatási és kulturális miniszter levélben fordult az igazságügyi és rendészeti miniszterhez, hogy vizsgálják meg a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvényt, továbbá az 1978. évi IV. törvényt a Büntető Törvénykönyvről, összefüggésben az iskolák környezetében előfordult erőszakos cselekmények megelőzésével, illetve büntethetőségével.
  - A Bizottság javaslatainak, ajánlásainak figyelembevételével 2008 szeptemberétől az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet „Biztonságos iskoláért programot” valósított meg, amelynek főbb elemei az alábbiak:
    1. Szakmai tanácskozások országszerte, párbeszéd az erőszakról és a megelőzésről – több mint ezer résztvevővel.
      - a) *Konferenciák*, amelyen a Bizottság tagjai és neves elméleti és gyakorlati szakemberek osztották meg tapasztalataikat közel *ötven* előadásban az iskolai erőszakról, konfliktusokról (Budapesten két alkalommal, továbbá Pécsen, Veszprémben és Debrecenben).
      - b) *Fórumok* az agresszióról, ahol nemcsak pedagógusok, hanem a helyi közélet szereplői is véleményt nyilvánítottak annak érdekében, hogy összegyűjtsük azokat a valós problémákat, amelyekre választ, megoldást kell adni.
    2. Jó gyakorlatok összegyűjtése valósult meg az óvodákból, iskolákból annak érdekében, hogy bizonyítsuk: nemcsak gondok, problémák vannak, hanem vannak olyan intézmények, akiktől érdemes tanulni.

- a) Több mint ezer *óvodástól* érkezett gyermekrajz a „Kacagó, Duzzogi, Csibész és a többiek – Életképek az óvodából” pályázatra.
  - b) 111 iskolából jó példák, *jó gyakorlatok* pályázat meghirdetése és 24 intézmény díjazása. A nyertes pályázatok megjelentek önálló kötetben, és eljutnak az iskolákba.
3. Elméleti szakemberek megszólítása, bevonása történt meg az iskolai erőszak pszichológiai és osztályszociális okainak feltárása céljából:
- a) „*Veszélyes iskola*” címmel *Educatio* különszám megjelentetése,
  - b) Új Pedagógiai Szemle állandó rovat a biztonságos iskoláról,
  - c) a Mentor Magazinban folyamatos tájékoztatás a mozgalmról,
(A „Biztonságos iskola” c. konferenciakötet eljuttatása az iskolákba.)
4. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium és az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet a honlapján folyamatosan tájékoztatja az érdeklődőket. (A honlapon elméleti és gyakorlati tudnivalók nyújtanak segítséget a kérők számára.)
5. 2009. február 25-étől él az OFI-ban az ingyen hívható telefonszám (zöldszám: 06-80-204-976), amit diákok, szülők, igazgatók és pedagógusok is hívhatnak, ha problémás helyzetbe kerülnek.

A vonal túlsó végén szakemberek várják a hívásokat minden hétköznap 8.00 és 16.00 óra között, ők segítik azokat, akik úgy érzik, hogy nem tudják az adott konfliktus megoldása irányában megtenni az első lépéseket. Az OFI munkatársai tanácsot adnak, és amennyiben szükségesnek ítélik, oktatásügyi mediátorok (közvetítők) igénybevételét javasolják. Emellett már működik az OFI (www.ofi.hu) honlapján a mediáció menüpontra kattintva egy *chat-szoba* „Segíthetünk? Segítünk” elnevezéssel. Itt regisztráció és jelszó nélkül, vagyis anonim módon kommunikálhatnak egymással a résztvevők.

6. Eredményesen megkezdődött az a hároméves országos, szakiskolai konfliktuskezelő program („Alternatív vitarendezés, az érdekalapú tárgyalás és a resztoratív technikák bevezetése a szakképző intézmények működési és nevelési gyakorlatába 2008-2011” címmel), amelynek keretében kiépül egy segítő-tanácsadó szolgáltatói hálózat, valamint sor kerül mintegy hatszáz szakember felkészítésére, képzésére, továbbképzésére. A program keretében az OFI három regionális irodát nyitott Szegeden, Pécsen és Miskolcon – mindhárom helyszínen az ottani egyetemen – , és közvetlenül biztosítja a konfliktuskezelő szolgáltatásokat.
7. A biztonságos iskola program eredményeinek értékelése nyomán 2009. február 5-én a Bizottság meghirdette az „Erőszakmentes, egészségtudatos iskola” mozgalmat kérve, hogy a nevelési-oktatási intézmények vezetői, pedagógusai és alkalmazottai, a szülők és tanulók, diákönkormányzatok, a fenntartók képviselői és a civil szervezetek, valamint bárki, aki egyetért a konfliktusok erőszakmentes kezelésével, és részt kíván venni ennek

megvalósításában, csatlakozzon a mozgalomhoz. A felhívás sikeres volt, hiszen ahhoz a mai napig 136 intézmény, illetve számos magánszemély is csatlakozott. A mozgalom célja, hogy „Az iskolák és a kollégiumok - elsősorban a szülői közösségekre és a tanulói önkormányzatokra támaszkodva, valamint építve a társadalmi környezetre, bekapcsolódva a gyermek- és ifjúságvédelmi jelzőrendszerbe - létrehozzák, kiépítsék és működtessék azt az intézményi szervezeti formát, amely képes megelőzni, csökkenteni az intézményi erőszakot kiváltó helyzeteket, konfliktusokat. Javaslatunk az, hogy az Oktatási és Kulturális Minisztérium évenként adjon elismerést azoknak a nevelési-oktatási intézményeknek, amelyek elismert erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy az adott nevelési-oktatási intézményben jelentősen csökkenjenek az erőszakos magatartásformák, és megoldják azokat a helyzeteket, amelyekből konfliktusok alakulhatnak ki, illetőleg szükség esetén pedig kezelik a konfliktushelyzeteket. A mozgalom életre keltése érdekében létrehoztuk a biztonsagosiskola@ofi.hu e-mail címet, melyre várjuk a mozgalomhoz csatlakozni kívánó jelentkezők regisztrációját. A felhívás sikeres volt, hiszen eddig közel 150 intézmény és magánszemély csatlakozott. A mozgalom tagjai számára márciusban „mozgalomtámogató” tájékoztató napokat szerveztünk Szegeden, Miskolcon és Pécsen, ahol lehetőség nyílt, hogy a mozgalom tagjai megismerjék egymást, tapasztalatot cseréljenek arról, milyen jó módszereik vannak, mik a bevált gyakorlatok.

Célzott programok, ösztöndíjak

Útravaló Ösztöndíjprogram

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók támogatására (esélyegyenlőségi ösztöndíjak), illetve a természettudományos érdeklődésű tanulók tehetséggondozására (Út a tudományhoz alprogram) a tárca 2005 szeptemberében elindította az Útravaló Ösztöndíjprogramot. Az esélyegyenlőségi ösztöndíjak esetében a diákok mentori segítséget kapnak, valamint mind a diák, mind a tanár ösztöndíjban részesül.

A program iránt a diákok és mentorok kiemelt érdeklődést mutatnak, ezt mutatja a beadott pályázatok magas száma is. A program indítása óta a pályázati kiírásokra 2-2,5-szeres a túljelentkezés.

A Program eredeti célkitűzései teljesülni látszanak: eredményeként az általános iskolai alprogram ösztöndíjas diákjainak 80 százaléka tanult tovább középiskolában, a középiskolai alprogram keretében a diákok 95 százaléka szerzett érettségit, a szakképzési alprogramnál az ösztöndíjasok 70 százalékát iskolázták be hiányszakmára.

Az oktatási és kulturális miniszter a 2008. évi pályázati fordulóban az Út a középiskolába alprogram keretében 5100 tanuló-mentor pár, az Út az érettségihez alprogram keretében 3 300 tanuló-mentor pár, az Út a szakmához alprogram keretében pedig 1 600 tanuló-mentor pár pályázatát részesítette támogatásban.

2009. során módosításra került az Ösztöndíjprogramról szóló kormányrendelet. Bővíthet a hátrányos helyzetű tanulókat felkaroló mentori feladatokat ellátók köre, a jövőben szociálpedagógusok is pályázhatnak. Technikai változások is történtek, így például kötelezővé válik a pályázás során az elektronikus adatrögzítés.

2008. év számokban

Alprogram neve	tanulók száma
Út a középiskola alprogram	8500 tanuló
Út az érettségéhez alprogram	8000 tanuló
Út a szakmához alprogram	3500 tanuló
Út a tudományhoz alprogram	80 kutatócsoport

A Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja, a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programja és a Halmozottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programja

Az Arany János Tehetséggondozó Program célja az esélyteremtés és tehetséggondozás azon hátrányos társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező, tehetséges tanulók számára, akik a program segítségével nélkül nem jutnának el a felsőoktatási intézményekbe. A programba bekerülő tanulók képességeinek és személyiségének fejlesztése az oktatás tartalmának korszerűsítése, minőségének fejlesztése által valósul meg. A 2008/2009. tanévben 3000 diák vett részt a Programban.

Az Arany János Kollégiumi Program célja, hogy a középiskolai kollégiumok által alkalmazható eszközrendszer segítségével biztosítani lehessen a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eredményes előrehaladását nappali tagozatos, érettségit adó középiskolai osztályokban, és ennek eredményeképpen minél nagyobb arányban folytathassák iskolai pályafutásukat a felsőoktatásban. A 2008/2009. tanévben 620 diák vett részt a Programban.

2007-től kezdődően az Arany János program kiterjed a szakiskolákra is. A pályázati kiírás eredményeképpen 3 intézmény nyert támogatást 2007-ben, majd 2008-ban további 4 helyszínen indult el a program. A program célja, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eredményesen tanulhassanak a szakiskolában, tanulmányaikhoz a kollégium és a szakiskola inkluzív pedagógiai környezetet biztosítson, gondoskodjon a szociális hátrányok kompenzálásáról, valamint hatékonyan támogassa a lemorzsolódás csökkenését, illetve szakmához jutásukat. A 2008/2009. tanévben 230 diák vett részt a Programban.

Óvodai fejlesztő program szervezésének támogatása

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket nevelő óvodák esetében 2007. óta támogatás igényelhető, amennyiben az intézmény az oktatási és kulturális miniszter által kiadott Óvodai Integrációs Program szerint foglalkoztatást biztosít, valamint megfelel a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 39/E § (4)-(8) bekezdésben meghatározott követelményeknek. A 23/2009. (V. 22.) OKM rendelet szerint óvodai fejlesztő program szervezése esetében a támogatás összege a 2009. szeptember 1-től december 31-ig tartó időszakra 27 400 Ft/fő. A támogatás a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos óvodáztatási és fejlesztési költségekre fordítható. A támogatás akkor igényelhető, ha az óvoda körzetében élő, három éves korú halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek legalább hetven százaléka vesz részt óvodai nevelésben, továbbá ha az óvodában a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya eléri a tizenöt százalékot.

Az óvodai fejlesztő programban a 2009/2010-es nevelési évben 676 tagintézmény vesz részt 17 196 halmozottan hátrányos helyzetű gyermekkel. Az óvodafenntartók által a

2009/2010-es nevelési év 2009. szeptember 1-től december 31-ig tartó időszakra felhasználható támogatás összesen: 471 170 400 forint.

Képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítés támogatása

A támogatás feltétele, hogy a fenntartó az általa fenntartott intézményben a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 39/D, 39/E §-ában meghatározott követelmények és az oktatási és miniszter által kiadott Integrációs Pedagógiai Program szerint képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítést szervezzen. A támogatás összege képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítés esetében 24 600 Ft/fő. A 23/2009. (V. 22.) OKM rendelet szerint a 2009. szeptembertől-decemberig tartó időszakra a 2008. évi októberi létszámstatisztikában feltüntetett halmozottan hátrányos helyzetű adatok alapján lehetett pályázni. A képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítésben a 2009/2010-es nevelési évben 977 tagintézmény vesz rész 59 416 halmozottan hátrányos helyzetű gyermekkel. Az iskolafenntartók által a 2009/2010-es tanév 2009. szeptember 1-től december 31-ig tartó időszakra felhasználható támogatás összesen: 1 461 633 600 forint.

Az Integrációs rendszerben részt vevő intézményekben dolgozó pedagógusok kiegészítő juttatása

A 138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet 15/A. §-ában meghatározottaknak megfelelően a képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítés, illetve óvodai fejlesztőprogram szervezése után igényelhető, pályázati úton támogatásban részesült óvodák és általános iskolák pedagógusai 2009. évtől kezdődően kiegészítő illetményre jogosultak.

A kiegészítő illetményre való jogosultság előfeltétele, hogy az integrációs támogatási rendszerbe történő bekapcsolódás előfeltételeként vállalt feladatok teljesítésében a pedagógus részt vesz. További feltétel óvodák esetében, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek intézményi, tagintézményi aránya elérje a tizenöt százalékot, általános iskola esetében az öt százalékot. A 23/2009. (V. 22.) OKM rendeletnek megfelelően a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányát tagintézményenként, a 2008. októberében lejelentett létszám-statisztikai adatok alapján kell meghatározni. A kiegészítő juttatásban részesülő pedagógusoknak a jogszabályban felsorolt tevékenységek közül legalább három teljesítésében közre kell működniük. A támogatást a 2009. szeptember 1-től 2009. december 31-ig terjedő időszakra lehet igényelni, azt követően újabb igénylés alapján jár a támogatás. A programban feladatot vállaló pedagógusoknak megítélhető kiegészítő illetmény havi összege bruttó ötezer forinttól bruttó hatvanezer forintig terjedhet. A pedagógusok kiegészítő illetményében, a programban résztvevő óvodák, iskolák összesen 14 636 pedagógusa részesül. Ez azt jelenti, hogy a programban résztvevő pedagógusok átlagosan havonta bruttó 25 000 forintos plusz juttatás kapnak, összességében 2009. szeptember 1-től 2009. december 31-ig terjedő időszakra 3 384.589.164 forint kerül kifizetésre.

Nyári tábor pályázat 2009

2009. május 22-én az OKM megbízásából az OKM Támogatáskezelő pályázatot hirdetett **az integrációs felkészítés, illetve képesség-kibontakoztató felkészítés rendszerében résztvevő közoktatási intézmények általános iskola 4; 5; 6. és 7. évfolyamos** (2008/2009-es tanévben), valamint a hat évfolyamos középfokú intézmény és a nyolc évfolyamos középfokú intézmény ennek megfelelő évfolyamai **tanulóinak táboroztatására**. A nyári tábor projektek a lemorzsolódás csökkentését oly módon segítik, hogy erősítik, fenntartják a gyermekek iskolában és iskolán kívül megszerzett készségeit, képességeit.

A rendelkezésre álló forrásból, 237 500 000 Ft-ból a tábor megvalósításához szorosan kapcsolódó költségeket, valamint a kísérő pedagógusok megbízási díját, vagy helyettesítési díját lehetett finanszírozni. 2009. június 22-ig 194 intézményi pályázat érkezett az OKM Támogatáskezelőhöz.

Értékelés:

- Egy pályázó intézmény csak egy pályázatot nyújthatott be.
- Az intézmények kizárólag bentlakásos nyári fejlesztő – és szabadidős táborokkal pályázhattak.
- Egy intézményből min. 30, max. 90 tanulóval lehetett pályázni.
- A kísérők száma: 15 fő tanuló / maximum 2 fő kísérő volt.
- Egy turnus min. 7 napig max. 14 napig tarthat.
- A táboroztatás során elvárás volt intézményenként min. 50 %-ban hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanuló bevonása.
- A megpályázható tanulónkénti támogatás 8600 Ft / tanuló / nap volt.

Előnyt élvezett az a pályázó,

- amely a kedvezményezett térségek besorolásáról szóló 311/2007. (XI. 17.) Korm. rendelet 2.§ (2) szerint a hátrányos és ezen belül a leghátrányosabb helyzetű kistérségek településein működik;
- amely a programok összeállítása során kettőnél több fejlesztő foglalkozást, szabadidős programot, illetve kulturális programot kívánt megvalósítani;
- amely programját civil szervezettel együttműködésben kívánta megvalósítani,
- amely programjában a táboroztatni kívánt gyermekek között a halmozottan hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű tanulók aránya (együtt) a kötelezően előírt 50 %-ot jelentősen meghaladja;
- amelynek a programleírása magas szakmai színvonalon elkészített, részletesen kidolgozott.

Támogatott pályázatok adatai:

Támogatott pályázatok száma	Összesen támogatott tanulói létszám	Támogatás összege összesen
74 db	3 588 fő	236 577 400 Ft

VII. Az iskolai tankönyvellátás és tankönyvtámogatás a 2009/2010-es tanévben

A tankönyvkinálat évek óta azonos nagyságrendet képvisel. A Köznevelési Tankönyvjegyzéken a 2008/2009. tanévben 3475 féle tankönyv szerepelt, a 2009/2010. tanévre szóló jegyzékben **3429 cím** található.

A tankönyvjegyzék december 31-i közzététele után a tankönyvek száma fokozatosan bővül, mert az engedélyezési eljárást követi a közzététel, ezáltal az iskolák a legfrissebb fejlesztéseket is azonnal megismerhetik. A kiadói fejlesztések rugalmasak, a tartalmi követelmények és a jogszabályok változásainak megfelelően. A tanulólétszám csökkenése mellett megállapítható a kiadott tankönyvek darabszámának erőteljes növekedése. A

tankönyvkiadásban részt vevő kiadók száma viszont csökken, e területen is jellemző a koncentráció, illetve a kis kiadók megszűnése. Ma **78 kiadó** ajánlatában jelennek meg a tankönyvek, 2006-ban még 114 kiadó regisztráltatta magát. A dinamikusan növekvő tankönyvforgalom 90%-ából ugyanaz a 10-12 kiadó részesül évek óta. A tankönyv-értékesítés 2007-ben 16,6 milliárd forint volt, ami 24,8%-át tette ki a teljes körű magyarországi könyvforgalomnak. **A 2008. évi tankönyvforgalom 17,3 milliárd forint volt, a teljes könyvforgalom 25,5%-ában,** ezzel újból a könyvkiadás legnagyobb tematikai ágazatává vált.

A szakmai irányítás, illetve a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott **szakmai, minőségi követelmények érvényesítése a tankönyvvé nyilvánítási eljárás keretei között történik,** amely hatósági eljárás. Az Oktatási Hivatalhoz 2008. decemberig 31-ig benyújtott tankönyvvé nyilvánítási kérelmek száma 1516, az elutasító határozatok száma 48, a szakértők által feltételhez kötött határozatok száma 390. Utóbbi adatok azt mutatják, hogy az eljárás nem formális, kiszűri a pedagógiai, tudományos, etikai, kötetési problémákat tartalmazó könyvek, kéziratok megjelentetését.

Az állam a legnagyobb finanszírozója a tankönyvellátásnak a 2003-ban bevezetett, rászorultság alapján működő támogatási normatíva (10 ezer forint/fő/év) juttatása révén. A tanulólétszám csökkenése, a tankönyvek darabszáma és az értékesítés összege erőteljes növekedése mellett az **állam 50% körül finanszírozza** a jogosultak ingyenes tankönyvtámogatása révén a tankönyvellátást. A kb. 7 milliárd forint közpénz hatékony felhasználása érdekében ma már **csak a hivatalos tankönyvjegyzékről rendelhetnek** az iskolák. A miniszter a Tankönyves Vállalkozók Országos Testülete véleményének kikérésével és szakképzési tankönyvek esetében a szakképesítésért felelős miniszter egyetértésével kialakított **árkorlátot tesz közzé évente,** ami maximált fogyasztói árképzést biztosít. Ilyen kötelmek mellett – több év átlagát tekintve – megállapítható a közoktatási közismereti tankönyvárak átlagos emelkedése. 2006-ban még 760 forint volt az átlagár, ez két év alatt 2008-ra 1000 forintra emelkedett, ugyanakkor 2009-ben gyakorlatilag nem következett be árváltozás.

A támogatás hatékony hasznosítása érdekében a tankönyvpiac rendjéről szóló törvény első helyen említi a könyvtári beszerzéseket, az ingyenes tankönyvellátásnak a könyvtári állományból kölcsönzés útján történő biztosítását. A támogatásnak ezt a formáját az érintett jogosultak jelentős része nem tudja elfogadni, **hátrányos megkülönböztetésnek tartja a használt tankönyvek juttatását.** A konfliktusok elkerülése érdekében a közoktatási intézmények inkább a helyi forrásokkal kiegészített ingyenes tankönyvjuttatást választják. Visszatérő igény, hogy valamennyi tanuló esetében egységes legyen az ellátás, ne legyen megkülönböztetés a használt és az új tankönyvek juttatása terén.

A közoktatás tankönyvkiadási és támogatási rendszerén belül a nemzetiségi és etnikai kisebbségi, a sajátos nevelési igényű tanulók és a szakképzés tankönyvellátása területén pozitív diszkrimináció elve érvényesül. E területek egyes részterületein tankönyvhiány van.

A pedagógus által a tanítási-tanulási folyamathoz megkívánt könyvek, tankönyvek köre azonban ennél szélesebb. A pedagógust megilleti az a jog, hogy a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az általa alkalmazni kívánt tankönyveket és más tanulmányi segédleteket. Ennek a választásnak azonban biztosítania kell, hogy az esélyegyenlőség érdekében a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény 8. § (4) bekezdésében meghatározott tanulók ezeket a tankönyveket is térítésmentesen kapják meg az iskolától.

A hivatkozott jogszabály szerint az iskolától történő tankönyv-kölcsönzés, napköziben, tanulószobában elhelyezett tankönyvek igénybevétele, használt tankönyvek biztosítása,

illetőleg tankönyvek megvásárlásához nyújtott pénzbeli támogatás útján minden olyan tanuló részére, aki

- a) tartósan beteg,
  - b) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
  - c) pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar),
  - d) három- vagy többgyermekes családban él,
  - e) nagykorú és saját jogán családi pótlékra jogosult,
  - f) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül
- a tankönyveket ingyenesen kell biztosítani.

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő - nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő - ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett tanuló után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

A tanulók tankönyvellátásához általános támogatásként 1000 forint/fő/év igényelhető. Az ingyenes tankönyvellátáshoz a központi költségvetés 10 000 forint/fő/év normatív támogatást nyújt. A tankönyvválasztásnál figyelemmel kell lenni a közoktatásról szóló törvény 19. § (3) bekezdésére, amely szerint tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

VIII. Kedvezményes gyermekétkeztetés, egyéb szociális juttatások

A közoktatásról szóló törvény értelmező rendelkezési között, a 121. § (1) bekezdés 14. pontja szerint: hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az, akinek családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

Óvodáztatási támogatás

A települési önkormányzat jegyzője a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvtv.) 20/C §-a alapján annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll

- a gyermek óvodai beíratását követően első alkalommal, ha a gyermek óvodai beíratása az év első felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább három hónap eltelt, a beíratás évének június hónapjában,
- a gyermek óvodai beíratását követően első alkalommal, ha a gyermek óvodai beíratása az év első felében történik, de júniusig nem telt el három hónap, a beíratás évének december hónapjában,
- a gyermek óvodai beíratását követően első alkalommal, ha a gyermek óvodai beíratása az év második felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább három hónap eltelt, a beíratás évének december hónapjában,
- a gyermek óvodai beíratását követően első alkalommal, ha a gyermek óvodai beíratása az év második felében történik, de a beíratás évében decemberig nem telt el három hónap, a következő év június hónapjában

pénzbeli támogatást folyósít, melynek összege 2009. évben 20 000 forint.

A gyermek beíratását követően második és további alkalommal az óvodai nevelési jogviszony fennállásáig a tárgyév június és december hónapjában a pénzbeli támogatás összege 10-10 ezer forint.

A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a jegyzői eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen, vagyis a gyermek halmozottan hátrányos helyzetű.

A helyi önkormányzat rendeletben előírhatja, hogy az első alkalommal folyósításra kerülő pénzbeli támogatás helyett a szülőnek gyermeke részére természetbeni támogatás kerüljön kiadásra. A természetbeni támogatást a gyermek beíratását követő legfeljebb 15 munkanapon belül kell a szülő rendelkezésére bocsátani.

Iskolakezdési támogatás

Egyre több munkáltató él továbbá az úgynevezett béren kívüli juttatások, vagyis különböző adó- és járulékmentes támogatások lehetőségével. Ezek egyike az iskolakezdési támogatás

Iskolakezdési támogatást az adott év szeptemberében általános- vagy középiskolába járó gyermek után kaphatnak a gyermek nevelői, azok, akik a gyermek után családi pótlékra jogosultak. A támogatás adómentessége nem függ attól, hogy a családi pótlékot melyik szülő részére folyósítják. Elég, ha arra a törvény szerint a szülő egyébként jogosult lenne. Élettársi kapcsolatban élő magánszemély esetében a juttatás csak akkor adható adómentesen, ha a gyermek közös.

Az iskolakezdési támogatás mértékét a személyi jövedelemadóról szóló 1995.évi CXVII törvény 1. számú mellékletének 8.30 határozta meg. Ennek alapján a tavalyihoz képest nőtt az iskolás gyermekeket nevelő családok számára nyújtható munkáltatói juttatás maximális összege. 2009-ban akár a minimálbér harminc százalékáig terjedő, azaz évi 21 450 forint összegű is lehet az adó- és járulékmentes iskolakezdési támogatás. Mivel ez a támogatás mindkét szülőnek adható, optimális esetben a támogatás értéke elérheti a gyermekenként 42 900 Ft-ot.

Az iskolakezdési támogatás egyszeri juttatás, ami a tanévkezdést megelőző és követő 60 napban, vagyis idén július 1. és október 31. között érvényesíthető tankönyv, taneszköz és

ruházat vásárlásakor. A munkáltató legtöbbször vásárlási utalványt ad a munkavállalóknak, mely beváltóhelyei között hipermarketek, papírboltok, könyvesbolt-hálózatok, ruházati üzletek találhatók.

A kialakult gyakorlat taneszköznek tekint minden, a tanuláshoz általában szükséges eszközt, így például a füzetet, rajzlapot, ceruzát, tollat, ragasztót, festéket. Megítéléstől függ, de ide sorolható az íróasztal és a tanulószék is. A ruházat fogalmába pedig bármilyen ruhanemű beletartozik, amely az iskolában hordható.

A munkáltató azt is választhatja, hogy pénzben megtéríti a fenti összeghatárig az iskolakezdésre fordított költségeket. Ilyenkor a kiadásokról a munkáltató nevére szóló számlát kell kérni (ez lehet például az iskolai tankönyvvásárlás során kiállított számla is). Végül a munkáltató tárgyi formában tankönyv, taneszköz, ruházat juttatásával is segíthet.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, az esetenkénti pénzbeli támogatásnak, valamint a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére, melyek az alábbiakban kerülnek ismertetésre.

A Gyvtv. 20. § (1)-(3) bekezdése szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorú rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult a lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál terjeszti elő.

A feltételek fennállása esetén a települési önkormányzat jegyzője 1 év időtartamra megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

- nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, és 23. életévét még nem töltötte be, vagy
- felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, és a 25. életévét még nem töltötte be.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak körét a Gyvtv. 19. § (2) bekezdése határozza meg. A települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg:

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 140%-át, (az öregségi nyugdíj legkisebb összege 2009-ben 28 500 forint),
  - aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
  - ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
  - ac) ha a nagykorúvá vált gyermek nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú

oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, és a 25. életévét még nem töltötte be.

- b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130%-át az a) pont alá nem tartozó esetben,

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen az alábbiakban meghatározott értéket.

Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

- külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy
- együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét meghaladja,

azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a) a tárgyév július 1-jén fennáll a tárgyév július hónapjában,
b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában
pénzbeli támogatást folyósít, melynek összege 2009-ben 5800 forint.

Kedvezményes gyermekétkeztetés

A Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény 3. sz. mellékletének 17. pontja alapján a bölcsődében, óvodában, az iskolában nappali rendszerű oktatásban, továbbá kollégiumban részt vevő gyermekek, tanulók után támogatás igényelhető, akik a Gyvtv. 148. § (5) bekezdése alapján 50%-os normatív étkezési térítési-díj kedvezményt, vagy ingyenes étkeztetést biztosít.

A bölcsődés, óvodás, továbbá az 1-6. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek után normatív kedvezményként kell biztosítani az intézményi térítési díj 100%-át.

Az e körbe nem tartozó, de

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók után,
- a három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként,
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekek, tanulók után

az intézményi térítési díj 50%-át kell normatív kedvezményként biztosítani.

A normatív kedvezményt a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani, de a kedvezményre való jogosultság csak egy jogcímen vehető igénybe.

Nem jár a tanulónak kedvezmény azon étkeztetésére, amely kedvezményre - a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött - tanulói szerződése alapján már jogosult. A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő - nevelőszülőnél, gyermekotthonban,

vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő - ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

A gyermek lakóhelye szerint illetékes önkormányzat, illetve - ha a gyermek közoktatási intézményben részesül étkezésben - a nevelési-oktatási intézmény vezetője - a fenntartó által megállapított szabályok keretei között - a gyermek egyéni rászorultsága alapján további gyermekekénti kedvezményt állapíthat meg.

Közös háztartásban élőként kell figyelembe venni:

- a tizennyolc éven aluli,
- a huszonöt évesnél fiatalabb, közoktatásban nappali rendszerű oktatásban részt vevő, illetve felsőoktatásban nappali tagozaton tanuló, valamint
- az életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermekeket.

A központi költségvetésből lehívható hozzájárulás fajlagos összege 65 000,- forint/fő/év. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 5-6. évfolyamos általános iskolás tanulók esetén további 20 000,- forint/fő/év kiegészítő hozzájárulás illeti meg a fenntartót.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra a Gyvtv. 20/B §-a alapján az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül.

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságot a gyám lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője - határozatlan időre - állapítja meg, melynek havi összege - gyermekeként - az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 %-a.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyámul kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultsága

- a tárgyév július 1-jén fennáll, a tárgyév július hónapjában - a július hónapra járó kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összege mellett -,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában - a november hónapra járó kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összege mellett - pótlékot folyósít, melynek összege 2009-ben 8400 forint.

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság feltételeit a települési önkormányzat jegyzője évente legalább egyszer felülvizsgálja.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A települési önkormányzat képviselő-testülete a gyermeket a rendeletében meghatározott mértékű rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti, a Gyvtv. 21. §-a alapján, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat kell alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, illetve az alkalmanként jelentkező többletkiadások - különösen a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó

kiadások, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség vagy iskoláztatás - miatt anyagi segítségre szorulnak.

A rendkívüli támogatás iránti kérelmet a szülő vagy más törvényes képviselő a lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott szervnél terjeszti elő.

IX. A tanköteles korú nem magyar állampolgárok magyar nyelvre történő oktatásának állami támogatása

A Magyarországon tanuló külföldi állampolgárságú tanulók oktatásának kérdése több szempontból aktuális: az Unióhoz történt csatlakozás után megnőtt a Magyarországon foglalkoztatott uniós állampolgárok száma, a családjukkal érkezők gyermekeinek oktatása állami feladatot jelent.

Ugyanakkor a környező, részben már uniós tagországokból sok magyar nemzetiségű tanuló kívánja tanulmányait a magyar közoktatás rendszerében folytatni.

Amennyiben a nevelési-oktatási intézmények szolgáltatásait igénybe vevő nem magyar állampolgárságú személy európai uniós, illetve EGT-tagországból érkezik, az intézmény fenntartója a közoktatásról szóló, többször módosított törvény rendelkezései szerint (110. §) akkor igényelhet állami normatívát, ha a szülő három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító engedéllyel rendelkezik és keresőtevékenységet folytat. A három hónapon túli tartózkodásra jogosító igazolás fajtáit, megszerzésének lehetőségeit a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek (európai közösségi, illetve EGT-állampolgárok) beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény tartalmazza. A magyar közoktatás szolgáltatásait a külföldi állampolgárok igénybe vehetik. A nevelési-oktatási intézmény fenntartója azonban csak a jogszabály által meghatározott esetben igényelhet állami normatívát a tanuló után. Ez a rendelkezés az EGT-állampolgárokra is vonatkozik. Amennyiben a fenntartó nem jogosult az állami támogatás igénylésére, a tanulóknak saját magának kell az oktatás költségeit fedeznie. A fenntartó döntése alapján, az iskola igazgatója a befizetendő összeget mérsékelheti. Hangsúlyoznunk kell tehát, hogy az EGT-tagországok állampolgárságával rendelkező tanuló után a fenntartó akkor sem igényelhet automatikusan állami támogatást, ha az illető a tanulmányainak folytatása céljából tartózkodási engedéllyel rendelkezik, csak abban az esetben, ha szülője is Magyarországon tartózkodik és kereső tevékenységet folytat.

Az EU-tag Romániából és Szlovákiából különösen sok magyar nemzetiségi tanuló kíván magyarországi közoktatási intézményben tanulni. Rájuk a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyekre vonatkozó szabályozás érvényes. Amennyiben például a tanuló naponta átjár a határon, vagy szülője nélkül szeretne Magyarországon tanulni, és kollégiumi elhelyezést kér, vagy valamelyik rokonnál lakik, utána a fenntartó nem igényelhet állami normatívát. Ennek a korlátozásnak a feloldása egyébként a környező országok magyar iskoláinak sem érdeke.

A harmadik országból érkező tanuló magyarországi tartózkodásának feltételeit a 2007. évi II. törvény és végrehajtási rendelete tartalmazza. Gyakorlati szempontból elsősorban a nem-EU tag szomszédos országok magyar nemzetiségű tanulóinak magyarországi tartózkodása bír jelentőséggel. Amennyiben ezek a tanulók megfelelő anyagi háttérrel, lakhatással, egészségbiztosítással rendelkeznek, tanulmányaik folytatása céljából tartózkodási

engedélyt kaphatnak. Rájuk is vonatkozik viszont az a szabály, hogy a fenntartó csak abban az esetben igényelhet utánuk állami normatívát, ha a tanuló szülője is Magyarországon tartózkodik, és kereső tevékenységet folytat. Ebben a tekintetben tehát az EGT-tagországok tanulói és a harmadik országok állampolgárságával rendelkező tanulók között nincsen különbség. A különbség a három hónapon túli tartózkodási engedély megszerzésének feltételeiben, illetve az engedélyek fajtáiban jelentkezik.

A külföldi állampolgárságú tanulókra is érvényes a közoktatásról szóló törvény 66. § (1) bekezdésének rendelkezése, mely szerint a tanuló felvételéről, a tanulói jogviszony létesítéséről az igazgató dönt.

Korábban a külföldi állampolgárok magyarországi tanulmányaival kapcsolatosan a fenntartó az országok közötti viszonyosság alapján igényelhetett normatívát. Ez a szabályozás azonban 2003-tól kezdve fölmenő rendszerben érvényét veszítette. A korábban közzétett viszonyossági listák tehát már nem érvényesek, az állami támogatást a fent leírt szabályozás alapján lehet igényelni. (A viszonyosság a jelenleg érvényes szabályozás szerint csak a diplomáciai testületek dolgozóinak gyermekeire vonatkozik, ez azonban elenyésző számú tanulót érint.)

Amennyiben a nem magyar állampolgárságú tanulónak díjat kell fizetnie, ennek összegét az oktatási intézmény vezetője a fenntartó által szabályozott módon mérsékelheti. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a külföldi tanuló által fizetendő díj tekintetében a törvényi szabályozás korlátozást tartalmaz: A díj nem haladhatja meg a szakmai feladatra jutó folyó kiadások egy tanulóra jutó hányadát.

Gyakori kérdés, hogy a szakképzésben milyen feltételekkel vehet részt a külföldi állampolgárságú tanuló. Amennyiben a külföldi állampolgárságú tanuló tanulmányait tankötelezettsége alatt kezdte meg, és az illető iskola szakképzési évfolyammal is rendelkezik, a tanuló a magyar állampolgárokkal megegyező feltételek mellett folytathatja tanulmányait. (A közoktatásról szóló törvény 110. § (4) bekezdés)

I. Érettségi vizsgaidőszakok, vizsganapok

1. A 2009. évi október-novemberi érettségi vizsgák

	Emelt szintű érettségi vizsga	Középszintű érettségi vizsga	Időpont
Írásbeli érettségi vizsgák	nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi nyelv	nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi nyelv	október 16., 8.00
	magyar nyelv és irodalom, magyar mint idegen nyelv	magyar nyelv és irodalom, magyar mint idegen nyelv	október 19., 8.00
	rajz és vizuális kultúra, szakmai előkészítő tárgyak	rajz és vizuális kultúra, szakmai előkészítő tárgyak	október 19., 14.00
	matematika	matematika	október 20., 8.00
	földrajz	földrajz	október 20., 14.00
	történelem	történelem	október 21., 8.00
	latin nyelv, héber nyelv	latin nyelv, héber nyelv	október 21., 14.00
	angol nyelv	angol nyelv	október 22., 8.00
	filozófia, nemzetiségi népismeret, célnyelvi civilizáció	filozófia	október 22., 14.00
	informatika	informatika	október 26., 8.00
	oroszl nyelv, egyéb nyelvek	oroszl nyelv, egyéb nyelvek	október 26., 14.00
	német nyelv	német nyelv	október 27., 8.00
	mozgóképkuItúra és médiaismeret, dráma, hittan, bibliaismeret - Hit Gyülekezete	mozgóképkuItúra és médiaismeret, dráma	október 27., 14.00
	olaszl nyelv	olaszl nyelv	október 28., 8.00
	kémia, egyéb központi követelményekre épülő vizsgatárgyak	kémia, egyéb központi követelményekre épülő vagy egyedileg akkreditált vizsgatárgyak	október 28., 14.00
	spanyol nyelv	spanyol nyelv	október 29., 8.00
biológia; emberismeret és etika; ember- és társadalomismeret, etika;	biológia	október 29., 14.00	

társadalomismeret		
francia nyelv	francia nyelv	október 30., 8.00
fizika, művészeti tárgyak, éneke-zene	fizika, művészeti tárgyak, éneke-zene	október 30., 14.00
szóbeli vizsgák		november 11- 16.
	szóbeli vizsgák	november 19- 27.

2. A 2010. évi május-júniusi érettségi vizsgák

	Emelt szintű érettségi vizsga	Középszintű érettségi vizsga	Időpont
Írásbeli érettségi vizsgák	magyar nyelv és irodalom, magyar mint idegen nyelv	magyar nyelv és irodalom, magyar mint idegen nyelv	május 3., 8.00
	matematika	matematika	május 4., 8.00
	történelem	történelem	május 5., 8.00
	angol nyelv	angol nyelv	május 6., 8.00
	német nyelv	német nyelv	május 7., 8.00
	nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi nyelv	nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi nyelv	május 10., 8.00
	informatika	-	május 11., 8.00
	latin nyelv, héber nyelv	latin nyelv, héber nyelv	május 11., 14.00
	biológia	biológia	május 12., 8.00
	emberismeret és etika; ember- és társadalomismeret, etika; társadalomismeret	-	május 12., 14.00
	kémia	kémia	május 13., 8.00
	földrajz	földrajz	május 13., 14.00
	szakmai előkészítő tárgyak	szakmai előkészítő tárgyak	május 14., 8.00
	-	informatika	május 17., 8.00
	művészeti tárgyak, éneke-zene	művészeti tárgyak, éneke-zene	május 17., 14.00
	fizika	fizika	május 18., 8.00
	rajz és vizuális kultúra	rajz és vizuális kultúra	május 18., 14.00
	francia nyelv	francia nyelv	május 19.,

		8.00
filozófia, nemzetiségi népismeret, célnyelvi civilizáció	filozófia	május 19., 14.00
olasz nyelv	olasz nyelv	május 20., 8.00
mozgóképkultúra és médiaismeret, dráma	mozgóképkultúra és médiaismeret, dráma	május 20., 14.00
spanyol nyelv	spanyol nyelv	május 21., 8.00
hittan, bibliaismeret - Hit Gyülekezete	-	május 21., 14.00
oroszl nyelv, egyéb nyelvek	oroszl nyelv, egyéb nyelvek	május 25., 8.00
egyéb központi követelményekre épülő vizsgatárgyak	egyéb központi követelményekre épülő vagy egyedileg akkreditált vizsgatárgyak	május 25., 14.00
szóbeli vizsgák		június 3-9.
	szóbeli vizsgák	június 14-25.

Szakmai vizsgaidőszakok, vizsganapok

1. A szakközépiskolákban, a szakiskolákban, a speciális szakiskolákban a szakmai vizsgák írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgarészét, illetve írásbeli, interaktív, szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenységét - a 2-5. és a 7. pontban meghatározottak kivételével - az alábbi időben kell megszervezni:

a) írásbeli vizsgarész, írásbeli és interaktív, vizsgatevékenység:	2009. október 5-6-7-8-9.	8.00-tól
szóbeli és gyakorlati vizsgarész, valamint szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenység:	2009. október	
b) írásbeli vizsgarész, írásbeli és interaktív, vizsgatevékenység:	2010. február 1-2-3-4-5.	8.00-tól
szóbeli és gyakorlati vizsgarész, valamint szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenység:	2010. február-március	
c) írásbeli vizsgarész, írásbeli és interaktív, vizsgatevékenység:	2010. május 17-18-19-20-21.	8.00-tól
szóbeli és gyakorlati vizsgarész:	2010. június	
szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenység:	2010. május-június	

2. A Honvédelmi Minisztérium illetékességi körébe tartozó iskolai rendszerű szakképzésben oktatótt szakképesítések szakmai vizsgáinak írásbeli vizsgaidőpontjai: 2010. január 20. és június 7.

3. Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium irányítása alá tartozó, iskolai rendszerű szakképzésben oktatótt szakképesítések írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgaidőpontjai:

a) írásbeli:	2009. szeptember 24.	10.00
szóbeli és gyakorlati:	2009. október 12-16.	

<i>b)</i> írásbeli:	2010. január 5.	10.00
szóbeli és gyakorlati:	2010. január 18-22.	
<i>c)</i> írásbeli:	2010. május 26.	10.00
szóbeli és gyakorlati:	2010. június 7-18.	

4. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium illetékességi körébe tartozó, iskolarendszerű szakképzésben oktató szakképesítések szakmai vizsgáinak írásbeli és szóbeli (gyakorlati) vizsgaidőpontjai:

<i>a)</i> írásbeli:	2009. október 1-2.	8.00
szóbeli és gyakorlati:	2009. október 5-22.	
<i>b)</i> írásbeli:	2010. február 1-2.	8.00
szóbeli és gyakorlati:	2010. február 3-26.	
<i>c)</i> írásbeli:	2010. május 17-18.	8.00
szóbeli és gyakorlati:	2010. május 19.-június 25.	

2. számú melléklet

Tartalmi és infrastruktúra-fejlesztések a közoktatásban az Új Magyarország Fejlesztési Terv támogatásával

Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 3. prioritás: A minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében a közoktatási fejlesztésekre 9 operatív programból (2 ágazati, 7 regionális) megközelítőleg 400 Mrd Ft áll rendelkezésre a 2007-2013-as időszakban.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program 3. „Minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek” c. prioritása alatt lévő fejlesztések támogatják a kompetencia alapú oktatás és a korszerű pedagógiai módszerek elterjedését, a pedagógiai kultúra korszerűsítését. A közoktatási rendszer hatékonyságának javítása érdekében sor kerül újszerű megoldások és együttműködések kialakítására, az átfogó mérés-értékelési és minőségbiztosítási rendszer kiépítésére. A közoktatási fejlesztések kiemelt célja, hogy a szegregáció csökkentésével, az oktatási esélyegyenlőség biztosításával hozzájáruljon a halmozottan hátrányos helyzetű, kiemelten a roma tanulók oktatási helyzetének javításához. A célzott programok mellett a közoktatási fejlesztések általános alapfeltétele, hogy a pályázók Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervet fogadjanak el, és elkötelezzék magukat azok végrehajtására.

A TÁMOP 2007-2008. évi akcióterve keretében az OKM 13 közoktatási konstrukciója közül valamennyi előkészítése megkezdődött 2009. június végéig. 10 db kiemelt, illetve pályázatos konstrukció esetében az NFÜ honlapján már meghirdetésre kerültek a kapcsolódó tervezési felhívások, illetve pályázati útmutatók. 4 db konstrukció PEMCs-e még folyamatban van. A kiemelt pályázati konstrukciókhoz kapcsolódó támogatási szerződésre 2 esetben került sor.

MEGJELENT PÁLYÁZATI ÉS KIEMELT PROGRAMOS KÖZOKTATÁSI KONSTRUKCIÓK:

TÁMOP 3.1.1. „21. századi közoktatás”

Cél: A projekt célja az ÚMFT közoktatás-fejlesztési programjainak központi koordinációja, menedzselése, a fejlesztési programok harmonizációja, a közoktatási intézmények fejlesztéseit és a központi fejlesztéseket, a területi-hálózati tevékenységeket irányító, összefogó központi intézkedés annak érdekében, hogy az ágazat szakmapolitikai elképzelései alapján minden művelet és konstrukció maradéktalanul meg tudja valósítani az operatív programban meghatározott célokat. További cél, hogy tevékenységeivel támogassa a „Minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek” című prioritásban megfogalmazott törekvéseket. Jelen kiemelt projekt az Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság vezetésével és az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, mint konzorciumi tag részvételével valósul meg.

Státusz: A megkötött támogatási szerződés várhatóan 2009. július 31-ig módosításra kerül a Biztos Kezdet óvodai program beemelése érdekében.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 10,6 Mrd Ft

Támogatási keretösszeg 2007-13.: 31,5 Mrd Ft.

TÁMOP 3.1.4 - „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben”

Cél: A pályázat célja az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése és a kompetencia alapú oktatás elterjesztése a magyar közoktatási rendszerben, ami hozzájárul a foglalkoztatási helyzet javításához. A támogatás lehetőséget nyújt a kompetencia alapú oktatás módszertanának és eszközeinek széleskörű elterjesztéséhez, valamint a pedagógusok módszertani kultúrájának korszerűsítéséhez. A pályázat összekapcsolja a regionális operatív programok keretében megvalósuló infrastrukturális fejlesztéseket a szükséges szakmai (tartalmi, módszertani) fejlesztésekkel, annak érdekében, hogy azok egymás hatásait erősítve, komplex módon járuljanak hozzá az oktatás minőségének javulásához.

A nyertes pályázatok kiválasztása folyamatos elbírálás útján történik (normatív jellegű támogatás), vagyis a projekt javaslatok formai ellenőrzése és tartalmi értékelése a beérkezés sorrendjében történik, amíg a rendelkezésre álló forrás ki nem merül.

Státusz: Jelenleg a támogatási szerződések megkötése zajlik. A pályázati kiírás a közép-magyarországi régióban 2009. június 30-án újra megjelent.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 24,4 Mrd Ft.

Támogatási keretösszeg 3.1.4 konstrukció, 2007-13.: 95,6 Mrd Ft.

Beérkezett pályázatok száma: 488 db.

TÁMOP 3.1.6 - „Az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmények által nyújtott szolgáltatások fejlesztése a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók együttnevelésének támogatása érdekében”

Cél: A már létező Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmények továbbfejlesztésével és új Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmények kialakításával egységes standardok alapján működő, a helyi és területi igényeket figyelembe vevő, megfelelő minőségű és mértékű kapacitással rendelkező, a gyakorlatban jól működő szolgáltatási rendszer kiépítése. Az új intézményrendszer hatékonyan képes segíteni az együttnevelést támogató szolgáltatások beépülését a pedagógiai gyakorlatba, és lehetővé teszi, hogy a sajátos nevelési igényű gyerekek, tanulók lehetőség szerint lakóhelyükhöz közel kapják meg a különleges gondozási igényükből fakadó szolgáltatásokat.

Státusz: A támogatási szerződések előkészítése van folyamatban.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 420 M Ft.

Támogatási keretösszeg 2007-13.: 420 M Ft.

Beérkezett pályázatok száma: 40 db.

TÁMOP 3.1.8 - „Átfogó minőségfejlesztés a közoktatásban”

Cél: A konstrukció keretében megvalósuló fejlesztés célja a közoktatás eredményességének, minőségének és hatékonyságának növelése, a közoktatás minden szereplője számára megalapozott tanulói teljesítménymérési és intézményértékelési információk kialakítása, visszacsatolása, a helyi és központi oktatásfejlesztés támogatása, valamint minőségirányítási rendszerek fejlesztése a közoktatásban.

Jelen kiemelt projektet az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) valósítja meg.

Státusz: A kiemelt projekt tervezési felhívására az OFI által benyújtott pályázatot a Közreműködő Szervezet nem fogadta be. Az IH csökkentett támogatási keretösszeggel (2,145 Mrd Ft) újra megjelenteti a pályázati kiírást.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 2 Mrd Ft.

Támogatási keretösszeg 2007-13.: 8,1 Mrd Ft.

TÁMOP 3.1.9. „Diagnosztikus mérések fejlesztése”

Cél: A konstrukció keretében megvalósuló fejlesztés célja a közoktatás minőségének és hatékonyságának javítása, a tanulói teljesítmények javítása. A projekt további célja a kognitív és affektív készségeket és képességeket felmérő, azok fejlesztését megalapozó, a tanulási problémák diagnosztizálására, adaptív tesztelésére, továbbá a kereszttantervi kompetenciák fejlesztő célú mérésére alkalmas rendszerek fejlesztése. A konstrukció nyomán a fejlesztett tesztrendszerek, hozzá tartozó feladatbankok elektronikus úton is elérhetőek lesznek, illetve megteremtődnek az ehhez szükséges feltételek (szoftverek, technikai és egyéb eszközök) nemzetközi tapasztalatok felhasználásával.

Státusz: A támogatási szerződés előkészítése van folyamatban.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 750 M Ft

Támogatási keretösszeg 2007-13.: 2,3 Mrd Ft.

Beérkezett pályázatok száma: 3 db.

TÁMOP 3.2.1/A „Új tanulási formák és rendszerek”

Cél: A konstrukció célja, hogy segítse a középiskolai végzettséggel nem rendelkező, az iskolarendszertől lemorzsolódott, tanköteles koron túli embereket középfokú végzettség megszerzésében. A projekt célja továbbá, hogy csökkentse a tanulói kudarcokat úgy, hogy tanulást támogató rendszerek és módszerek fejlesztésével, elsősorban az egyéni tanulási igényekre reagálva, olyan újszerű, fenntartható megoldások jöjjenek létre, amelyek intézményi alkalmazása és elterjesztése hatékonyan képes hozzájárulni a tanulók személyes kompetenciáinak fejlesztéséhez.

Jelen kiemelt projektet az Apertus Közalapítvány és OFI valósítja meg.

Státusz: Az Apertus Közalapítvány projektjével a támogatási szerződés megkötésre került. Az OFI által benyújtott projektjavaslat elutasításáról döntött a bíráló bizottság, így ebben az esetben újabb pályázati felhívást tesz közzé az NFÜ.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 1,327 Mrd Ft.

Támogatási keretösszeg 3.2.1 konstrukció, 2007-13.: 3,9 Mrd Ft.

TÁMOP 3.2.2 „Területi együttműködések, társulások, hálózati tanulás”

Cél: A hálózat létrehozásának alapvető célja az ágazat közoktatási reformprogramjának sikeres végrehajtása érdekében – a jól működő, sikeres közoktatási rendszerek uniós, illetve nemzetközi jó gyakorlatainak és fejlesztési programjainak adaptációjára, önálló innovációra, azok mintájára kialakított – a területi hálózati tanulást és a hosszú távon aktuális szolgáltatásokat nyújtani képes koordinatív intézményi hálózat kiépítése és működtetése.

Státusz: A támogatási szerződés előkészítése van folyamatban.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 4,2 Mrd Ft.

Támogatási keretösszeg 2007-13.: 12,8 Mrd Ft.

Beérkezett pályázatok száma: 9 db.

TÁMOP 3.4.1 - „Nemzetiségi és migráns tanulók nevelésének és oktatásának segítése”

Cél: A nemzetiségi és migráns tanulók nevelésének, oktatásának, beilleszkedésének és a többséggel való harmonikus együttélésének támogatása. A speciális célcsoportnak minősülő

nemzeti, etnikai kisebbségekhez, migráns csoportokhoz tartozó tanulók nevelésére, oktatásra utóbbiak harmonikus társadalmi beilleszkedésére irányuló fejlesztések javítják az oktatás eredményességét, és erősítik társadalmi kohéziós szerepét.

Státusz: A pályázati kiírás megjelent, beadási határidő 2009. július 15-re módosult.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 349,9 M Ft.

Támogatási keretösszeg 2007-13.: 2,4 Mrd Ft.

TÁMOP 3.4.3 - „Iskolai tehetséggondozás”

Cél: A lisszaboni stratégia célkitűzései megvalósításának egyik fő eszköze a természettudományos ismeretek oktatásának eredményesebbé tétele. Ennek érdekében a tehetséges és a lemaradó tanulókkal való kiemelt foglalkozás, a tehetséggondozás és a felzárkóztatás hatékony módszereivel e területen az oktatás minőségének hatékonyságának javítása a legfontosabb cél.

További cél az esélynövelést szolgáló tehetséggondozás, valamint az ahhoz szükséges intézményi hálózat támogatása.

Státusz: A pályázati kiírás megjelent.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 496 M Ft.

Támogatási keretösszeg 2007-13.: 2,1 Mrd Ft.

TÁMOP 3.4.4/A - „Országos Tehetségsegítő Hálózat kialakítása konstrukció” kiemelt projekt

Cél: A konstrukció a tehetséges gyermekek és fiatalok képességeinek kibontakoztatása, társadalmi hasznosulása és integrálása céljából egy olyan országos civil bázisú tehetségsegítő hálózat kialakítását tűzi ki célul, amely az oktatási folyamatban kidolgozott és az iskolán kívüli tehetségsegítő kezdeményezések összekötésével és kibővítésével, a tehetséges fiatalok önszerveződésének támogatásával mind a szervezeti hatékonyság növelése révén, mind (különösképpen) a tehetség kibontása és hasznosulása révén a befektetett összeg nagyságrendekkel nagyobb megtérülését idézi elő.

A kiemelt projektet a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége valósítja meg.

Státusz: A támogatási szerződés aláírása van folyamatban.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 700 M Ft.

Támogatási keretösszeg 3.4.4 konstrukció, 2007-13.: 3 Mrd Ft.

TÁMOP 3.4.4/B - „Országos Tehetségsegítő Hálózat kialakítása konstrukció”

Cél: A konstrukció a tehetséges gyermekek és fiatalok képességeinek kibontakoztatása, társadalmi hasznosulása és integrálása céljából egy olyan országos civil bázisú tehetségsegítő hálózat kialakítását tűzi ki célul, amely az oktatási folyamatban kidolgozott és az iskolán kívüli tehetségsegítő kezdeményezések összekötésével és kibővítésével, a tehetséges fiatalok önszerveződésének támogatásával mind a szervezeti hatékonyság növelése révén, mind (különösképpen) a tehetség kibontása és hasznosulása révén a befektetett összeg nagyságrendekkel nagyobb megtérülését idézi elő.

Státusz: A pályázati kiírás megjelent.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 375 M Ft.

Támogatási keretösszeg 3.4.4 konstrukció, 2007-13.: 3 Mrd Ft.

MEGJELENÉSRE VÁRÓ PÁLYÁZATI ÉS KIEMELT PROGRAMOS KÖZOKTATÁSI KONSTRUKCIÓK:

TÁMOP 3.1.2 - „Új tartalomfejlesztések a közoktatásban”

Cél: A konstrukció célja az Új Magyarország Fejlesztési Terv közoktatás-fejlesztési programjainak, tartalmainak oktatási programcsomagjainak, tananyagainak fejlesztése, elsősorban a kompetenciafejlesztő oktatás módszertani igényei, a Nemzeti alaptanterv (NAT), illetőleg az érettségi követelményeinek figyelembevételével a közoktatási intézmények minden típusára.

Státusz: A pályázati konstrukció PEMCS stádiumban van.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 10 Mrd Ft.

Támogatási keretösszeg 2007-13.: 18,9 Mrd Ft.

TÁMOP 3.1.5 - „A pedagógiai kultúra korszerűsítése”

Cél: Az oktatás hatékonyságának, eredményességének javítása, az oktatási szektorban dolgozók szakmai kompetenciáinak fejlesztése, korszerűsítése.

Státusz: A pályázati konstrukció PEMCS stádiumban van.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 11,2 Mrd Ft (az eredeti támogatási keretösszeg a gazdaságélénkítő csomag következtében jelentősen módosult).

Támogatási keretösszeg 2007-13.: 11,2 Mrd Ft (2009-től a TÁMOP 3.1.4 része).

TÁMOP 3.4.2 - „Sajátos nevelési igényű tanulók integrációja”

Cél: A konstrukció készíti elő az inklúzió megvalósítását, az uniós fejlesztések kezdete óta most először a gyógypedagógiai intézményeket célozva meg a szakmai minőségük megújítása, jelentős mértékű, az iskolai élet számos területét mélyen átható, átalakító újítás bevezetése, valamint a befogadó iskolai gyakorlat kialakításában való aktív együttműködésük érdekében.

Státusz: A pályázati konstrukció PEMCS-e lezárta munkáját.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 976 M Ft.

Támogatási keretösszeg 2007-13.: 5,2 Mrd Ft.

Összefoglaló tábla a TÁMOP közoktatási konstrukciókról:

Kategória	db	Összeg Mrd Ft
Tervezési szakasz (PEMCS/VEF)	5 (3.1.2, 3.1.5, 3.1.8, 3.2.1 A és B, 3.4.2)	25,5
Pályázati szakasz	4 (3.1.4, 3.4.1, 3.4.3, 3.4.4 B)	2,6
Értékelési és bírálati szakasz	0	0
Szerződéskötési szakasz	4 (3.1.4, 3.1.6, 3.2.2, 3.4.4A)	28,4
Megvalósítási szakasz	2 (3.1.1, 3.2.1 A)	10,6

ESÉLYEGYENLŐSÉG-ELVŰ TÁMOGATÁSPOLITIKA

Az Új Magyarország Fejlesztési Tervvel (ÚMFT) kapcsolatos tevékenységeink során célunk, hogy a közoktatás-fejlesztési források ne szegmentáltak, hanem az esélyegyenlőség

valós figyelembevételével kerüljenek felosztásra. Az uniós (és hazai) fejlesztési forrásoknak az iskolarendszeren belüli különbségek csökkentését kell szolgálniuk.

Az esélyegyenlőséget célzó intézkedések közel 40 milliárd forintot tesznek ki a 2007-2013 közötti időszakban.

Az ÚMFT új eleme, hogy minden közoktatás fejlesztési pályázat benyújtásakor közoktatási települési és intézményi esélyegyenlőségi helyzetelemzést és tervet kell készíteni. Az esélyegyenlőségi helyzetelemzés során meg kell vizsgálni, hogy érvényesül-e a településen a szegregációmentesség és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.

Amennyiben a pályázat tárgyát képező intézményben ellátott hátrányos helyzetű gyermekek aránya - a vonatkozó közoktatási statisztika alapján - meghaladja a 40%-ot, az intézkedési terv kidolgozása során a pályázónak kötelező igénybe vennie az OKM által biztosított esélyegyenlőségi szakértőt, aki egyben ellenjegyzi is a tervezetet.

A feltárt ellátásbeli hiányosságokra, illetve a szegregáció bármilyen formájának jelenlétére az önkormányzatnak reagálnia kell intézkedési tervében, illetve annak kötelező végrehajtására különböző pályázati lehetőségek állnak rendelkezésére az ÚMFT keretében.

Az uniós fejlesztések közoktatási integrációs, esélyegyenlőségi programjaira szánt források a nemzeti fejlesztési terv első szakaszában 7,7 Mrd Ft-os összege a második szakaszban közel 45 Mrd Ft-ra emelkedett. A közoktatásban bevezetett esélyegyenlőség-elvű támogatáspolitikai multiplikáló hatása pedig további több száz Mrd Ft pályázati összeg elosztását az esélyegyenlőségre érzékeny szempontokhoz rendeli.

Összefoglaló tábla a TÁMOP esélyegyenlőségi konstrukciókról

Konstrukció száma	Konstrukció neve	Konstrukció teljes (2007-2013) kerete (Ft)	Konstrukció indításának időpontja
3.3.1. kiemelt	Oktatási esélyegyenlőség és integráció	6 190 235 887	Folyamatban van.
3.3.2.	Az oktatási esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása	1 697 000 016	A Bíráló Bizottsági ülések lezárultak, eredményhirdetés szeptemberben várható.
3.3.3.	Integrációs gyakorlatot folytató iskolák minőségbiztosítása, szakmai szolgáltató hálózatokkal történő együttműködésük támogatása	1 206 999 880	A pályázatok értékelése folyamatban van.
3.3.4.	Láthatatlan kollégiumi programok támogatása	3 649 000 000	A pályázat előkészítése folyamatban van.
3.3.5.A és 3.3.5.B	Tanoda programok támogatása, valamint Antidiszkriminációs jelzőrendszer kiépítése	5 664 000 000	101 tanoda pályázat érkezett. A pályázatok értékelése folyamatban van. Az antidiszkr. jelzőrendszer pály.

			kiírásra 4 pályázat érkezett. A pályázatok értékelése folyamatban van.
3.2.1. B	Második Esély Gimnázium	604 000 000	A pályázati felhívás előkészítése folyamatban van.
3.2.1 kiemelt (2007/2008-as AT) 3.3.6 (2009/2010-es AT)	Új Tanulási formák és rendszerek; Képzésbe Ágyazott Foglalkoztatás	8 964 000 000	A kiemelt projekt elindítása folyamatban van.

A **TÁMOP 3.3.1 konstrukció** alapvető célja, hogy szakmai fejlesztésekkel és szolgáltatásokkal járuljon hozzá a halmozottan hátrányos helyzetű, kiemelten a roma tanulók oktatási helyzetének javításához: az iskolai szegregáció mértékének csökkentéséhez, az óvodáztatási arányuk növeléséhez az indokolatlan fogyatékos minősítés visszaszorításához és a minőségi oktatáshoz való hozzáférésük javításához. A halmozottan hátrányos helyzetű, kiemelten a roma tanulók iskolai sikerességének növelése érdekében a projekt további célja, hogy az NFT I.-ben megkezdett iskolamodernizációs folyamat folytatásaként továbbfejlessze és minél nagyobb intézményi körben terjessze az integrációt támogató módszertani programot. A konstrukció további célja a közoktatási integrációs programok - állami és/vagy európai uniós forrásokból megvalósuló - összehangolása az Országos Oktatási Integrációs Hálózat , valamint a TÁMOP 3.2.2 nyertes Regionális Hálózat Koordinációs Központ szolgáltatásaival, illetve a hiányzó szolgáltatások megteremtéséhez szükséges fejlesztés megvalósítása, a humán erőforrás megteremtése és beépítése a hálózati működésbe.

A **TÁMOP 3.3.2 konstrukció** alapvető célja, hogy támogatást biztosítson a közoktatási célú pályázatokhoz kötelezően elkészítendő közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési tervekben megfogalmazott célok megvalósításához, így lehetőség nyílik az iskolai szegregáció csökkentésére, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat érintően az iskolai körzetek, iskolák közötti kirívó aránykülönbségeinek csökkentésére, valamint – több intézményt/tagintézményt működtető fenntartók esetében – a szélsőségesen szegregált iskolák/tagiskolák/telephelyek átalakításához, esetleges funkcióváltását célzó fejlesztések megvalósítására, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók minőségi oktatáshoz való hozzáféréseinek támogatására, komplex felülvizsgálati, visszahelyezési programok indítására a magas sajátos nevelési igényű gyermek-, tanulóarányú településeken a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek korai (3 éves kortól történő) óvodáztatását biztosító szakmai programok működtetésére, valamint az érettségit adó középfokú oktatási intézményekben és a minőségi szakképzést biztosító szakiskolákban történő továbbtanulási utak megerősítésére. Várhatóan 130-170 pályázó nyerhet el támogatást.

A **TÁMOP 3.3.3 konstrukció** célja, hogy létrejöhessen az ország valamennyi régiójában olyan modellintézmények, amelyek mintául szolgálnak valamennyi, az integrációs programot bevezető és alkalmazó közoktatási intézménynek. A program keretében a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelésében modell-értékű gyakorlatot folytató bázisiskolák horizontális együttműködéséből kialakuló kooperatív hálózat alakul ki a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelésének elterjesztése, az inkluzív oktatási környezet, valamint a minőségi oktatást biztosító intézményi eszközrendszer kialakítása érdekében. Várhatóan 35-45 pályázó nyerhet el támogatást.

A **TÁMOP 3.3.4** célja a halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok között a felsőfokú oktatásban résztvevők arányának javítása, és a felsőfokú képzésben részt vevő roma fiatalok támogatása a korszerű roma identitás megteremtésének céljából. A program három, egymást szervesen kiegészítő komponensből tevődik össze:

- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nyelvi kompetenciájának fejlesztése
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felkészítése az érettségien/felvételien való eredményes szereplés érdekében
- a felsőoktatásban résztvevő roma tanulók tanulmányi sikerességének fenntartása, a korszerű roma identitás kialakításához többlétszolgáltatások nyújtása

A **TÁMOP 3.3.5 konstrukció** két komponensből áll.

1. Tanoda: Célja a tanoda program esetében az iskolai lemorzsolódás csökkentése elsősorban a halmozottan hátrányos helyzetű, roma, valamint a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló és a leginkább hátrányos helyzetű migráns tanulók továbbtanulási útjainak megerősítése, a halmozottan hátrányos helyzetű, roma, a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló és a leginkább hátrányos helyzetű (elsősorban menekült, menedékes, menedékkérő, befogadott és oltalmazott) migráns gyermekek általános iskolai és középiskolai tanulmányi sikerességéhez a civil szervezetek által kezdeményezett és működtetett tanodák nagymértékben hozzájárulhatnak. A tanoda a gyermekek és a szülők által saját elhatározásból választott tanulást segítő és menedzselő családias, a résztvevők személyes oktatási igényeihez a legmesszebbmenőkig alkalmazkodó forma.

2. Antidiszkriminációs jelzőrendszer: Az antidiszkriminációs jelzőrendszer kiépítésével a halmozottan hátrányos helyzetű, különösen a roma tanulók oktatási esélyegyenlőségét döntően befolyásoló oktatási szegregáció és diszkrimináció eseteinek feltárását és felszámolását segítjük elő a megfelelő beavatkozások és fejlesztési eszközök alkalmazásával. Szándékaink szerint a program keretében létrejön az a jelzőrendszer, amely lehetőséget biztosít az oktatási diszkrimináció eseteinek, illetve az oktatási esélyegyenlőtlenséget okozó egyéb feltételeknek a feltérképezésére, a döntéshozók és programgazdák számára az információk becsatornázására, és szükség szerint a kritikus helyzetekben az érintett halmozottan hátrányos helyzetű tanulók érdekeinek jogi úton vagy egyéb módon történő érvényesítésére.

A **TÁMOP 3.2.1 (2007-2008-as AT), 3.3.6 (2009-2010-es AT) Képzésbe Ágyazott Foglalkoztatás** (a továbbiakban: KÁF) program célja, hogy a hátrányos helyzetű, a formális iskolarendszertől lemorzsolódott roma fiatalok, felnőttek számára biztosítson alternatív tanulási útvonalakat a képzés foglalkoztatási elemmel való összekapcsolása révén. A képzési-foglalkoztatási modell működtetése által a roma fiatalok, felnőttek valós munkaerő-piaci pozíciókhoz jutnak. Pedagógiai és közművelődési asszisztensként történő foglalkoztatásuk révén csökken a lemorzsolódás, a hiányzás, javul a másság elfogadása mind a tanulók, mind a pedagógusok tekintetében, összességében javul a diákok, a halmozottan hátrányos helyzetű és a nem halmozottan hátrányos helyzetű tanulók teljesítménye, iskolai sikeressége.

A tapasztalatok alátámasztják, hogy a közoktatási intézményekben jelentkező feszültségek, az iskolai agresszió, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók hátrányainak ellensúlyozása érdekében célszerű roma pedagógiai asszisztenseket alkalmazni a közoktatási intézményekben. A program erősíti a társadalmi kohéziót. A szociálisan hátrányos helyzetű rétegeknek nyújtott képzések önmagukban nem hatékonyak, s mivel az iskolarendszerű oktatás jelenleg nem nyújt megoldást a probléma kezelésére, szükség van az új tanulási formaként megjelenő képzési-foglalkoztatási modell szélesebb körű alkalmazására, kiterjesztésére.

A központi fejlesztések a kiemelt programban valósulnak meg, ehhez szorosan kapcsolódik a közvetett támogatási konstrukció, mely a kiemelt projektben nevesített célcsoport pályáztatását és a roma közoktatási, közművelődési asszisztensek, valamint az őket támogató mentorok foglalkoztatását biztosítja, hiszen a program sikerének záloga az, hogy a befogadó munkahely és a roma munkavállaló között valódi jogviszony/munkaviszony valósuljon meg. A célcsoport tervezett foglalkoztatása közoktatási és közművelődési intézményekben valósul meg, ahol egyben a szakmai képzéshez szükséges gyakorlatot is megszerzik.

A rendelkezésre álló pénzügyi forrás a 2007-2013-as tervezési időszakban 9 mrd Ft. Pályázatot benyújtani 2009-től lehet folyamatosan.

OKTATÁSI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS

A Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program 1. „Az oktatási infrastruktúra fejlesztése” c. prioritása keretében kerül sor az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges formális, nem-formális, informális oktatás infrastrukturális feltételeinek megteremtésére. Megtörténik az iskolarendszerű oktatás informatikai fejlesztése, a pedagógiai, módszertani reformot támogató és az országos mérés-értékelési rendszerek infrastrukturájának, valamint a közoktatás információs rendszereinek a fejlesztése. A támogatások a közoktatási intézmények jelentős része számára egységes alapinformatikai infrastruktúrát biztosítanak, hozzájárulva a területi különbségek mérsékléséhez és kiegyenlítéséhez.

2009. június végéig a 2007-08. évi akciótervi időszakban a TIOP-ban a közoktatás fejlesztésére betervezett mindkét támogatási konstrukció (1 pályázatos és 1 kiemelt) pályázatának közzétételére sor került, a kiemelt program esetében a bíráló bizottság meghozta döntési javaslatát. A 2009-2010. évi akciótervi időszakhoz tartozó, TIOP 1.1.1. „A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése” c. pályázati kiírás összeállítása is megkezdődött.

MEGJELENT PÁLYÁZATI ÉS KIEMELT PROGRAMOS KÖZOKTATÁSI KONSTRUKCIÓK:

TIOP 1.1.1 - „A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése” (2007-2008-as Akciótervi időszak)

Cél: Az iskolarendszerű oktatás informatikai fejlesztése, az ún. „Intelligens iskola” létrehozása, amely elsősorban az informatikai infrastruktúra fejlesztésére koncentrál. Az „Intelligens iskola” program nemcsak az informatikai készségek, hanem – a többi közismereti tárgyba beépülő Infokommunikációs Technológia (továbbiakban: IKT) – támogatású pedagógiai módszertan által – a többi kulcskompetencia fejlesztéséhez szükséges infrastruktúrát is jelentős részben biztosítja. A fejlesztés így minden közoktatási intézmény (kivéve óvodák) számára egységes alapinformatikai infrastruktúrát biztosít, mely nélkülözhetetlen feltétele a kompetenciaalapú oktatás elterjesztésének, és hozzájárul a területi különbségek mérsékléséhez és kiegyenlítéséhez.

Státusz: A pályázati felhívás 2007 decemberében jelent meg. A kapcsolódó közbeszerzési eljárást azonban az NFÜ érvénytelennek nyilvánította. Az új közbeszerzési eljárás eredményeként a vállalkozói szerződés várhatóan 2009 augusztusában aláírásra kerülhet, és az eszközök az iskolák részére ezt követően kerülnek leszállításra.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 24,1 Mrd Ft.

Támogatási keretösszeg 2007-13.: 30 Mrd Ft.

Beérkezett pályázatok száma: 1191 db.

A TIOP 1.1.2. „Hatékony informatikai infrastruktúra a közoktatásban” kiemelt projekt

Cél: A nagyarányú informatikai eszközfejlesztés lebonyolításának és hasznosításának támogatása annak érdekében, hogy az intézmények a támogatásban megkapott eszközök minél jobb kihasználtságát érhessék el a TÁMOP keretében kifejlesztett eredmények alkalmazásában.

Státusz: A bíráló bizottság 2009. június 30-án meghozta döntési javaslatát.

Támogatási keretösszeg 2007-08.: 2,6 Mrd Ft.

Támogatási keretösszeg 2007-13.: 4,8 Mrd Ft.

MEGJELENÉSRE VÁRÓ PÁLYÁZATI ÉS KIEMELT PROGRAMOS KÖZOKTATÁSI KONSTRUKCIÓK:

TIOP 1.1.1. „A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése” (2009-2010-es Akciótervi időszak)

Cél: A „Tanulói Laptop Program” megvalósítása, a közoktatási intézmények bázisán biztosítani, hogy a közoktatási intézmények tanulóinak meghatározott köre – összhangban az EU ajánlásaival, a hazai közoktatás-fejlesztési stratégiával, valamint az ÚMFT célkitűzéseivel – elektronikus tananyag tartalomhoz is hozzáférhessen a kompetencia alapú oktatás elterjesztésének eszközeként. Automatikus pályázat keretében a közoktatási intézmények fenntartói pályázhatnak, és ők szerzik be az eszközöket is.

Státusz: A PEMCS folyamatban van.

Támogatási keretösszeg 2009-10.: 4,3 Mrd Ft.

Támogatási keretösszeg 2007-13.: 30 Mrd Ft.

Kategória	db	Összeg Mrd Ft
Tervezési szakasz (PEMCS/VEF)	1 (1.1.1)	4,3
Pályázati szakasz	0	0
Értékelési és bírálati szakasz	0	0
Szerződéskötési szakasz	2 (1.1.1, 1.1.2)	26,7
Megvalósítási szakasz	0	0

Közoktatási fejlesztések a regionális operatív programokban. A 2007 és 2013-as időszakban a 7 **Regionális Operatív Programban** (ROP) összesen mintegy **120 Mrd Ft** áll rendelkezésre a közoktatási intézmények infrastruktúra fejlesztésére. Az ÚMFT keretében a 2007-2008 évek között meghirdetett közoktatás-fejlesztést célzó pályázati kiírások összesen 4 alkalommal (3 körben) jelentek meg.

A pályázati kiírások célja volt korszerű nevelési-oktatási intézmények kialakítása, a pedagógiai reformfolyamatoknak megfelelően. 2009. június 24-ig összesen 360 pályázat

került előzetesen vagy véglegesen támogatásra 102 milliárd Ft összegben. A jelölt pályázatok megvalósítása 2007-2010 között történik.

Első körben a Regionális Operatív Programon belül 2007 májusában „pilot” programként hirdették meg a KMOP-2007-4.6.1 pályázatot, amelynek 14 nyertesével 2008 februárjában 2,4 Mrd Ft értékben támogatási szerződés megkötésére került sor. A projektek megvalósítása folyamatban van, két pályázat esetében már elfogadásra került a projektek zárójelentése is.

Második körben 2007 szeptemberében, illetve októberében jelentek meg közoktatási infrastruktúrafejlesztési pályázati kiírások. A 2008. augusztus 26-ai döntés szerint 253 db pályázat (közel 500 feladatellátási hely) részesült előzetes, illetve végleges támogatói döntésben. A döntés nyomán megközelítőleg 500 feladatellátási hely fejlesztése történik meg, 79 382 Mrd Ft értékben. A Közép-Magyarországi Régióban egyfordulós a pályázati eljárás, itt már 46 pályázó esetében sor került a támogatási szerződés megkötésére, vagyis megkezdődött a projektmegvalósítás. A konvergencia régiókban a kétfordulós eljárás első fordulója a 2008. augusztusi döntéssel zárult le. Az első forduló nyertesének fél év állt rendelkezésükre ahhoz, hogy a véglegesen - a bíráló bizottságok döntési javaslatát figyelembevéve - kidolgozott pályázatukat a 2. fordulóra benyújtsák. A Bíráló Bizottság második forduló ülését a ROP IH 2009. áprilistól kezdve folyamatosan hívja össze. A támogatási döntés megszületése után kerülhet sor a támogatási szerződés megkötésére. A beruházások várhatóan 2009 nyarán indulnak meg. A 2007-ben megjelent pályázatok nyertes projektjeinek száma és az elnyert támogatás mértéke régióként

<i>Régió</i>	<i>Nyertes pályázatok száma db</i>	<i>Elnyert támogatás Mrd Ft</i>	<i>Beruházással érintett feladatellátási helyek száma (funkciók szerint)</i>
Közép–Dunántúl KDOP 5.1.1	31	8,38	55
Dél-Dunántúl DDOP 3.1.2	25	20,37	106
Nyugat-Dunántúl NyDOP 5.3.1	24	5,25	35
Észak-Alföld ÉAOP 4.1.1	53	17,93	84
Dél-Alföld DAOP 4.2.1	40	8,96	56
Észak-Magyarország ÉMOP 4.3.1	33	7,86	45
Közép-Magyarország KMOP 4.6.1	14 + 47	2,4 + 10,16	65
Összesen:	14 + 253	81,31	446

Harmadik körben 2008 szeptemberében, illetve októberében az NFÜ honlapján 5 régió vonatkozásában újabb közoktatási témájú pályázati kiírások jelentek meg, a 2007. szeptemberben megjelent pályázati konstrukciók folytatásaként. Pályázatot kizárólag az adott régió közoktatás-fejlesztési ROP-os pályázati kiírása keretében benyújtott, a Közreműködő Szervezet által befogadott és a szakmai értékelés során legalább 60 pontot elért, azonban forráshiány miatt elutasított pályázatok projektgazdái nyújthatnak be. A Bíráló Bizottságok ülései december-január folyamán lezajlottak. A Bíráló Bizottságok támogatási javaslata alapján 93 db pályázó összesen 23,273 Mrd Ft támogatásban fog részesülni. A 2008 őszén kiírt közoktatási infrastruktúra pályázatok támogatási keretösszege és a támogatási javaslatot elnyert pályázatok száma régiós lebontásban:

<i>A pályázat száma, elnevezése</i>	<i>Támogatási keretösszeg (Mrd</i>	<i>Támogatási javaslatban részesülő pályázatok</i>
-------------------------------------	------------------------------------	--

		<i>Ft</i>	<i>száma (db)</i>
Dél-Alföldi Régió	2008-4.2.1./2/2F Alapfokú nevelési-oktatási intézmények és gimnáziumok infrastruktúrájának fejlesztése:	4,5	20
Észak-Alföldi Régió	4.1.1./2/2F Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése	5	13
Észak-Magyarországi Régió	4.3.1./2/2F Közoktatás térségi sajátosságokhoz igazodó szervezése és infrastruktúrájának fejlesztése	8	32
Nyugat-Dunántúli Régió	5.3.1./2/2F Közoktatási infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése;	3,15	20
Közép-Dunántúli Régió	5. 1. 1/2/2F Közoktatási infrastrukturális fejlesztés	2,005	8

Összefoglaló táblázat (2009. július 2-ai állapot szerint) - Részletes adatok régiónkénti bontásban

Régió	Véglegesen támogatott pályázatok száma	Véglegesen támogatott pályázatok támogatási összege	Előzetesen támogatott pályázatok száma	Előzetesen támogatott pályázatok támogatási összege	Összes	Támogatás összesen
Közép-Magyarország	63	13 064 221 864 Ft	0	0 Ft	63	13 064 221 864 Ft
Észak-Alföld	52	17 346 844 994 Ft	14	5 121 806 333 Ft	66	22 468 651 327 Ft
Észak-Magyarország	32	7 465 902 742 Ft	32	7 649 426 404 Ft	64	15 115 329 147 Ft
Dél-Alföld	40	8 741 656 919 Ft	20	5 203 758 291 Ft	60	13 945 415 210 Ft
Nyugat-Dunántúl	25	5 088 350 312 Ft	19	3 170 244 197 Ft	44	8 258 594 509 Ft
Közép-Dunántúl	30	7 654 830 846 Ft	8	1 984 663 671 Ft	38	9 639 494 517 Ft
Dél-Dunántúl	2	1 636 089 168 Ft	23	18 738 836 002 Ft	25	20 374 925 170 Ft
SZUMMA	244	60 997 896 845 Ft	116	41 868 734 898 Ft	360	102 866 631 743 Ft

Összefoglaló táblázat (2009. július 2-ai állapot szerint) - Országos adatok a beruházással érintett intézményegységek vonatkozásában

KATEGÓRIA	(db)
ÓVODAFELÚJÍTÁST IS TARTALMAZÓ PÁLYÁZATOK SZÁMA	162
ALAPFOKÚ ISKOLAFEJLESZTÉST IS MAGÁBAN FOGLALÓ PÁLYÁZATOK SZÁMA	242
KÖZÉPFOKÚ ISKOLAFEJLESZTÉST IS MAGÁBAN FOGLALÓ PÁLYÁZATOK SZÁMA	32
KOLLÉGIUMI (DIÁKOTTHONI) FEJLESZTÉST IS MAGÁBAN FOGLALÓ PÁLYÁZAT SZÁMA	19
GYÓGYPED. INTÉZMÉNY FEJLESZTÉSÉT IS MAGÁBAN FOGLALÓ PÁLYÁZATOK SZÁMA	7